



GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2014 R.

WARSZAWA 2015

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

Opracowanie publikacji:	Główny Urząd Statystyczny Departament Handlu i Usług
Autorzy:	Izabella Adamczyk, Barbara Różańska, Marek Sobczyk <i>Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej</i>
Pod kierunkiem:	Agnieszki Matulskiej-Bachury <i>Zastępcy Dyrektora Departamentu Handlu i Usług</i>
Opracowanie tablic:	Centrum Informatyki Statystycznej Zakład w Łodzi Urząd Statystyczny w Lublinie
Projekt oraz wykonanie map i wykresów:	Zakład Wydawnictw Statystycznych Departament Handlu i Usług

Publikacja dostępna na: <http://www.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

PRZEDMOWA

Niniejsza publikacja jest kolejną edycją opracowania „Infrastruktura komunalna”. Jej celem jest zapoznanie odbiorców danych z informacjami charakteryzującymi rynek usług komunalno-bytowych w Polsce w 2014 r. oraz zaprezentowanie tendencji zmian zachodzących w badanym obszarze działalności.

Opracowanie zawiera informacje o urządzeniach i usługach komunalnych w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, ciepłej, dystrybucji energii elektrycznej i gazu sieciowego oraz zbierania i przetwarzania odpadów komunalnych według lokalizacji urządzeń lub miejsca świadczenia usług komunalnych dla Polski ogółem, jak również w podziale na województwa oraz miasta i obszary wiejskie.

W publikacji wykorzystano wyniki opracowań uzyskanych na podstawie sprawozdań statystycznych, które sporządziły podmioty prowadzące działalność w zakresie dostarczania wody i odbioru ścieków z gospodarstw domowych oraz zajmujące się zbieraniem odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, przetwarzaniem odpadów komunalnych, dystrybucją energii elektrycznej, energii ciepłej czy gazu sieciowego.

Zakres tematyczny zaprezentowano w przekrojach wojewódzkich. Informacje na niższych poziomach agregacji (powiatów i gmin) oraz w podziale na miasta i obszary wiejskie zostały udostępnione w Banku Danych Lokalnych na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego (<http://www.stat.gov.pl>).

Autorzy będą wdzięczni wszystkim osobom i instytucjom za przekazanie uwag, które przyczynią się do kształtowania i wzbogacania treści kolejnych edycji tej publikacji.

*Dyrektor
Departamentu Handlu i Usług
Ewa Adach-Stankiewicz*

Warszawa, październik 2015 r.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	3
OBJAŚNIENIE ZNAKÓW UMOWNYCH	5
SKRÓTY	5
1. UWAGI METODYCZNE	6
2. PODSTAWOWE DEFINICJE	8
3. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2014 R.	11
3.1. GOSPODARKA WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA	11
3.2. GOSPODARKA ENERGETYCZNA I GAZOWNICTWO	19
3.3. GOSPODARKA CIEPLNA	22
3.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI	24
4. SPIS WYKRESÓW I MAP.....	33

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW UMOWNYCH

“–“	– zjawisko nie wystąpiło.
“0”	– zjawisko istniało, jednakże w ilościach mniejszych od 0,5.
“x”	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
"w tym"	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

SKRÓTY

tys.	tysiąc
mln	milion
m	metr
m ²	metr kwadratowy
m ³	metr sześcienny
hm ³	hektometr sześcienny
km	kilometr
km ²	kilometr kwadratowy
ha	hektar
dam ³	dekametr sześcienny
kWh	kilowatogodzina
MWh	megawatogodzina
GWh	gigawatogodzina
J	dżul
kJ	kilodżul
GJ	gigadżul
TJ	teradżul
r.	rok
cd.	ciąg dalszy
dok.	dokończenie
szt.	sztuka
p.proc.	punkt procentowy

1. UWAGI METODYCZNE

Źródłem informacji o infrastrukturze komunalnej w 2014 r. są wyniki badań przeprowadzonych w oparciu o sprawozdawczość na formularzach jak również wtórne wykorzystanie danych pochodzących z badania bilansu nośników energii i infrastruktury ciepłowniczej oraz z wewnętrznych systemów informacyjnych Agencji Rynku Energii S.A. w zakresie paliw i energii.

Formularze wykorzystywane do pozyskiwania danych to:

- M-06 Sprawozdanie o wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych;
- M-09 Sprawozdanie o wywozie i unieszkodliwianiu odpadów komunalnych;
- SG-01 cz. 3 Statystyka gminy: gospodarka mieszkaniowa i komunalna;
- Załącznik do sprawozdania SG-01 Statystyka gminy: gospodarka mieszkaniowa i komunalna. Utrzymanie czystości i porządku w gminie.

Badanie z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzone jest metodą pełną i obejmuje podmioty, których podstawową, drugorzędną lub pomocniczą działalnością jest prowadzenie wodociągów i kanalizacji lub wywóz nieczystości ciekłych.

Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych i w budynkach zbiorowego zamieszkania podłączonych do określonej sieci.

Dane o korzystających z gazu dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane dotyczące ludności korzystającej z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej ze względu na zmianę metody szacowania nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach publikacji.

Dane z zakresu energetyki obejmują podmioty, którym nadano koncesję na przesył i dystrybucję paliw i energii. Informacje o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej podano na podstawie dokonanych wpłat zaliczkowych przez odbiorców.

Dane o liczbie odbiorców paliw gazowych pochodzą od jednostek posiadających koncesję na sprzedaż gazu i oparte są na liczbie podpisanych umów z odbiorcami gazu z sieci.

Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego

do odbiorcy. Informacje o kotłowniach obejmują typy urządzeń kotłowych, ich moc (tj. maksymalną ilość energii cieplnej, jaką mogą wyprodukować kotły w określonej jednostce czasu), roczną produkcję oraz zainstalowane urządzenia ochrony atmosfery (ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery).

Dane w obszarze ciepłownictwa, z zakresu sprzedaży energii cieplnej, liczby kotłowni, kubatury budynków ogrzewanych centralnie, charakterystyki kotłów jak i urządzeń chroniących atmosferę przed emisją zanieczyszczeń zainstalowanych w kotłowniach, są nieporównywalne z rokiem poprzednim ze względu na zmianę zakresu podmiotowego badania.

Badanie dostarczające informacji o odpadach komunalnych prowadzone jest metodą pełną i obejmuje podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania oraz przetwarzania odpadów komunalnych. Informacje wynikowe obejmują: ilość odpadów zebranych (w tym z gospodarstw domowych, z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz z usług komunalnych) i przeznaczonych do procesów odzysku i unieszkodliwiania.

Ze względu na objęcie od 1.07.2013 r. przez gminy systemem gospodarowania odpadami wszystkich właścicieli nieruchomości, ilość odpadów odebranych uznawana jest za odpady wytworzone. Przeprowadzona reforma systemu gospodarki odpadami komunalnymi zmieniła sposób organizacji odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Obecnie gminy są obowiązane do organizacji przetargu na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości albo przetargu na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. Właściciele nieruchomości nie zawierają już samodzielnie umów z podmiotami świadczącymi usługi odbierania odpadów komunalnych od mieszkańców.

Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. ludność korzystająca z urządzeń komunalnych) przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. zużycie) – według stanu w dniu 30 VI.

2. PODSTAWOWE DEFINICJE

Gospodarka komunalna – dział gospodarki narodowej, którego celem jest zaspakajanie materialno-bytowych potrzeb ludności. W Polsce do gospodarki komunalnej zalicza się przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. gospodarką wodociągowo-kanalizacyjną i ciepłą, dystrybucją paliw i energii na potrzeby gospodarstw domowych oraz gospodarką odpadami komunalnymi.

Infrastruktura komunalna – podstawowe urządzenia i instytucje usługowe niezbędne do funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa.

Wodociągi – kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

Sieć magistralna – przewody doprowadzające wodę od oddalonego źródła ujęcia wody do sieci rozdzielczej.

Sieć rozdzielcza – przewody uliczne służące do rozprowadzania wody do odbiorców za pośrednictwem przyłączy do budynków i innych obiektów.

Przyłącze wodociągowe – odcinek przewodu łączący sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją wodociągową w nieruchomości odbiorcy wraz z zaworem za wodomierzem głównym.

Zdrój uliczny – powszechnie dostępne dla ludności urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tych przewodów.

Woda dostarczona gospodarstwom domowym – ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

Woda dostarczona na cele produkcyjne – woda dostarczona przedsiębiorstwom (zakładom) przemysłowym, budowlanym, transportowym itp., tj. zakładom produkcyjnym we wszystkich działach gospodarki narodowej, niezależnie od tego czy dostarczona woda zużywana jest na cele technologiczne, czy na cele socjalno-bytowe pracowników (w znajdujących się na terenie zakładu umywalniach, łazienkach, jadalniach, stołówkach, świetlicach, budynkach biurowych itp.).

Kanalizacja – kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

Sieć kanalizacyjna czynna – system kanałów krytych (podziemnych) odprowadzających ścieki z budynków i innych obiektów, do odbiorników lub urządzeń do oczyszczania ścieków.

Przyłącze kanalizacyjne – odcinek przewodu łączący wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomościach odbiorców usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku – od granicy nieruchomości.

Ścieki odprowadzone – ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych z przemysłowymi, lub mieszanina ścieków bytowych z wodami opadowymi, lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi i wodami opadowymi.

Zbiornik bezodpływowy – instalacja i urządzenie przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania.

Nieczystości ciekłe – ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

Stacja zlewna – instalacja i urządzenie, zlokalizowane przy kolektorze sieci kanalizacyjnej lub przy oczyszczalni ścieków, służące do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych pojazdami asenizacyjnymi z miejsc ich gromadzenia.

Sieć gazowa – system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Odpady biodegradowalne – odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu.

Unieszkodliwianie odpadów – procesy przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych stosowane w celu doprowadzenia odpadów do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

Składowisko – obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów.

Termiczne przekształcanie odpadów – rozumie się przez to spalanie odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy termicznego przekształcania odpadów, w tym pirolizę, zgazowanie i proces plazmowy, o ile substancje powstające podczas tych procesów termicznego przekształcania odpadów są następnie spalane.

Kompostowanie odpadów – obróbka tlenowa odpadów komunalnych, które ulegają biologicznemu rozkładowi w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów w celu ich unieszkodliwienia.

Gospodarowanie odpadami – zbieranie, transportowanie, odzysk oraz unieszkodliwianie odpadów, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów.

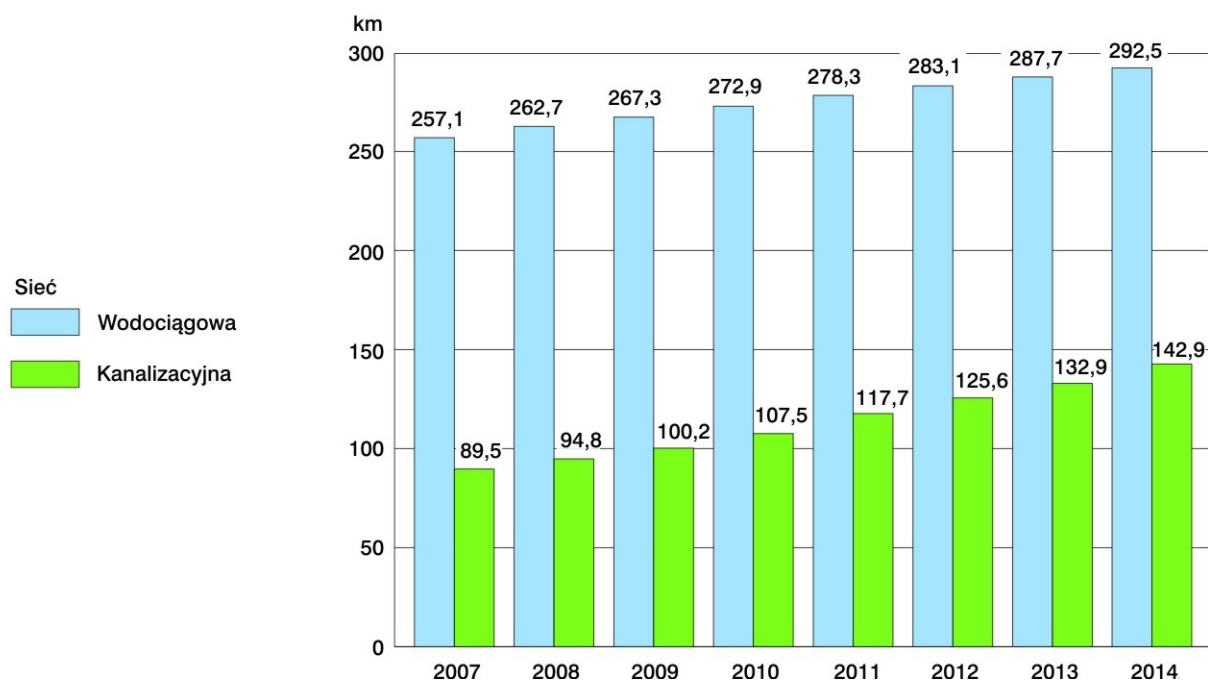
Zbieranie odpadów – gromadzenie, sortowanie lub mieszanie odpadów do celów ich transportowania.

3. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA W 2014 R.

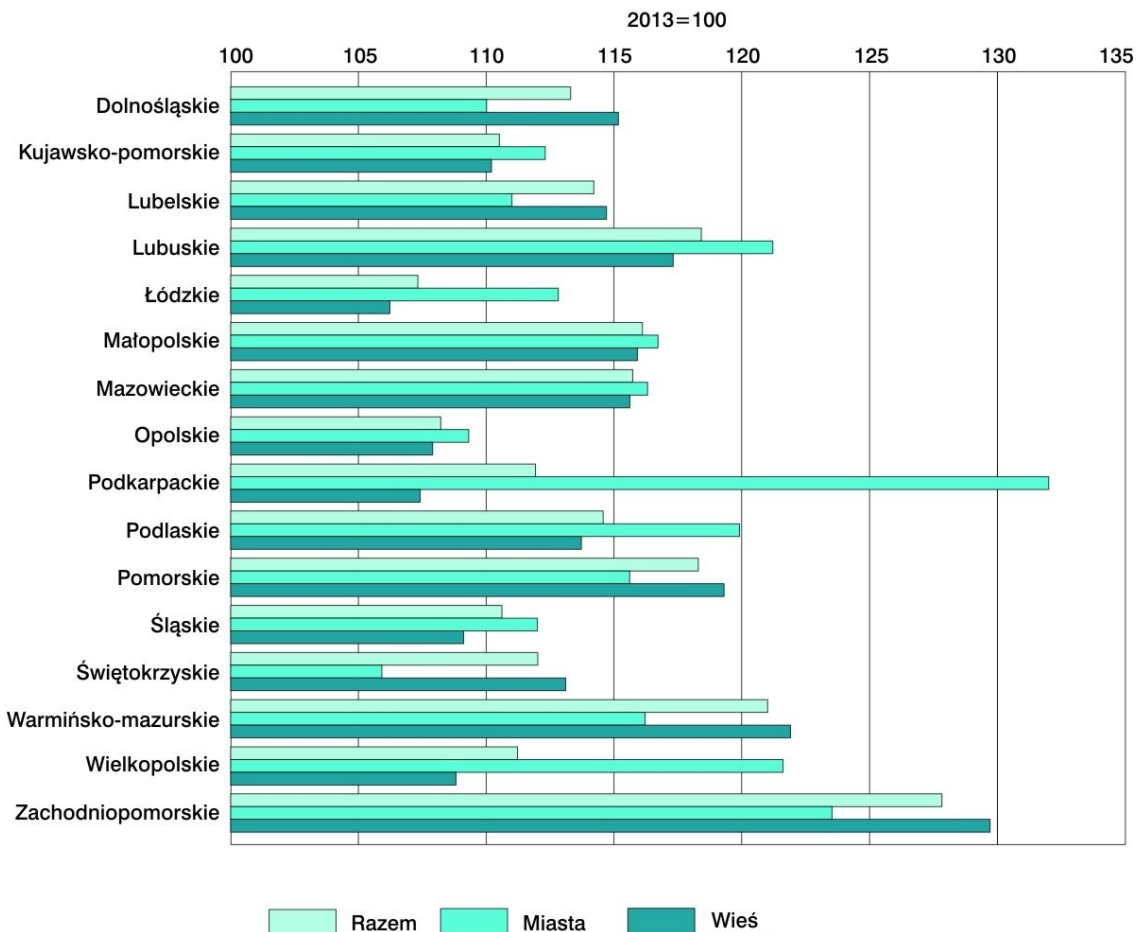
3.1. GOSPODARKA WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNA

W Polsce w ostatnich kilku latach zaobserwowano znaczny wzrost inwestycji w obszarze infrastruktury techniczno-sanitarnej. Jest to związane z działalnością Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, a rok 2014 jest jednym z ostatnich, w którym dokonywano tych inwestycji. W latach 2007–2014 długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 35,4 tys. km, w tym ponad 26,5 tys. km sieci wybudowano na obszarach wiejskich. Liczba przyłączy wzrosła o ponad 749 tys., w tym ok. 486 tys. na obszarach wiejskich. W tym samym okresie sieć kanalizacyjna wydłużyła się o prawie 53,4 tys. km, w tym prawie 32 tys. km sieci powstało na obszarach wiejskich. Przełożyło się to na ponad 946 tys. nowych przyłączy kanalizacyjnych, z których ponad 562 tys. powstało na obszarach wiejskich.

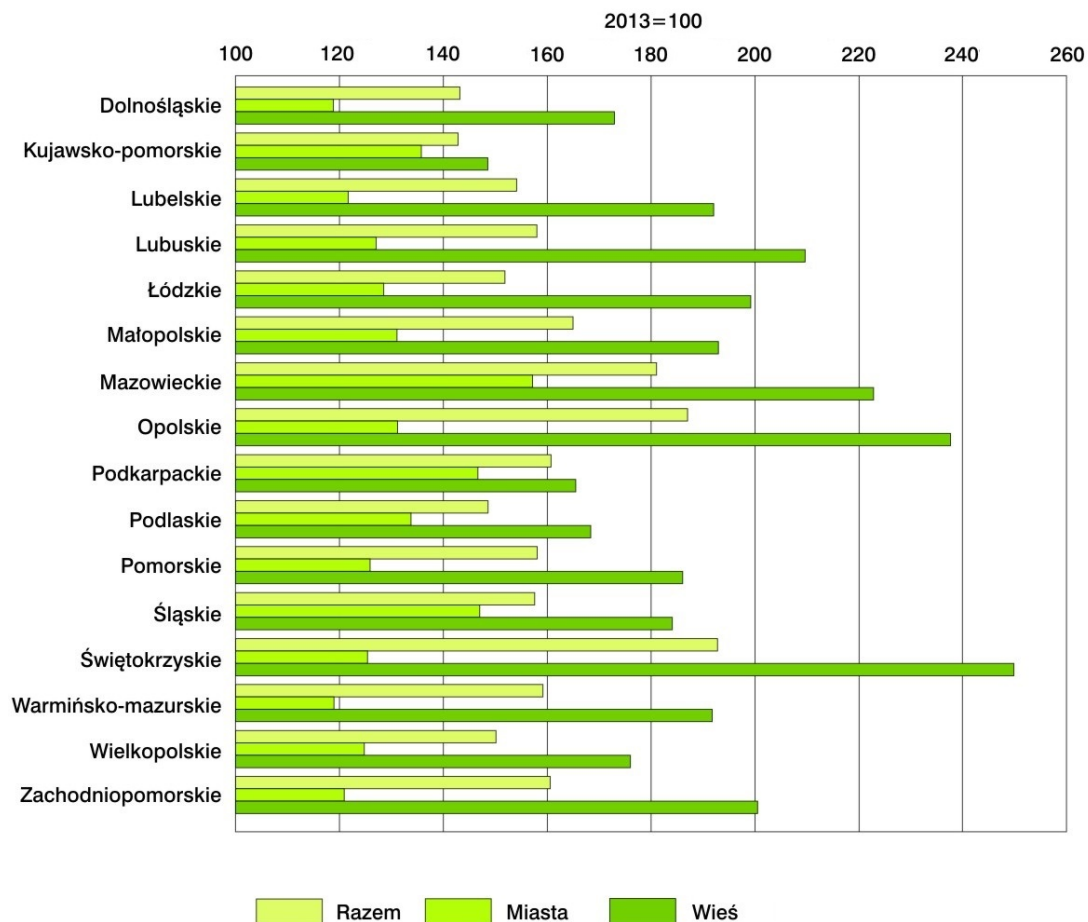
DŁUGOŚĆ SIECI INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ W LATACH 2007–2014



ZMIANA DŁUGOŚCI SIECI WODOCIĄGOWEJ W LATACH 2007-2014



ZMIANA DŁUGOŚCI SIECI KANALIZACYJNEJ W LATACH 2007-2014



W latach 2007–2014 najbardziej znaczący przyrost w długości sieci wodociągowej zaobserwowano w miastach województw: podkarpackiego – o prawie 32%, zachodniopomorskiego – o ponad 23,5% i wielkopolskiego – o 21,6% oraz na obszarach wiejskich województw: zachodniopomorskiego – o ponad 29%, warmińsko-mazurskiego – o prawie 22% i pomorskiego – o ponad 19%.

Z kolei największy przyrost w długości sieci kanalizacyjnej zaobserwowano w miastach województw: mazowieckiego – o ponad 57%, śląskiego – o ponad 47% oraz podkarpackiego – o prawie 47%. Na obszarach wiejskich najbardziej znaczący przyrost długości sieci kanalizacyjnej odnotowano w województwach: świętokrzyskim – o ok. 150%, opolskim – o prawie 138%, mazowieckim – o ok. 123% oraz lubuskim – o prawie 110%.

W 2014 r. długość **sieci wodociągowej** osiągnęła w Polsce ponad 292 tys. km, a liczba przyłączy – prawie 5,4 mln. W stosunku do 2013 r. długość wybudowanej lub przebudowanej sieci wodociągowej zwiększyła się o 4,8 tys. km, przy jednoczesnym wzroście liczby przyłączy do budynków o ponad 99 tys. szt.

W 2014 r. prawie 78% długości sieci wodociągowej oraz ok. 62% przyłączy do budynków zlokalizowanych było na terenach wiejskich. W porównaniu z rokiem poprzednim długość sieci wodociągowej wzrosła w miastach o ponad 1 tys. km, a liczba przyłączy o prawie 32 tys. szt. Na terenach wiejskich przybyło ponad 3,3 tys. km nowej sieci, a liczba przyłączy wzrosła o prawie 68 tys. szt.

W 2014 r. w stosunku do 2013 r. największy wzrost długości sieci wodociągowej odnotowano na terenach województw: wielkopolskiego – o 3,1%, małopolskiego – o 2,7% i zachodniopomorskiego – o 2,6% a najmniejszy w łódzkim – 0,7% i kujawsko-pomorskim – 1,1%.

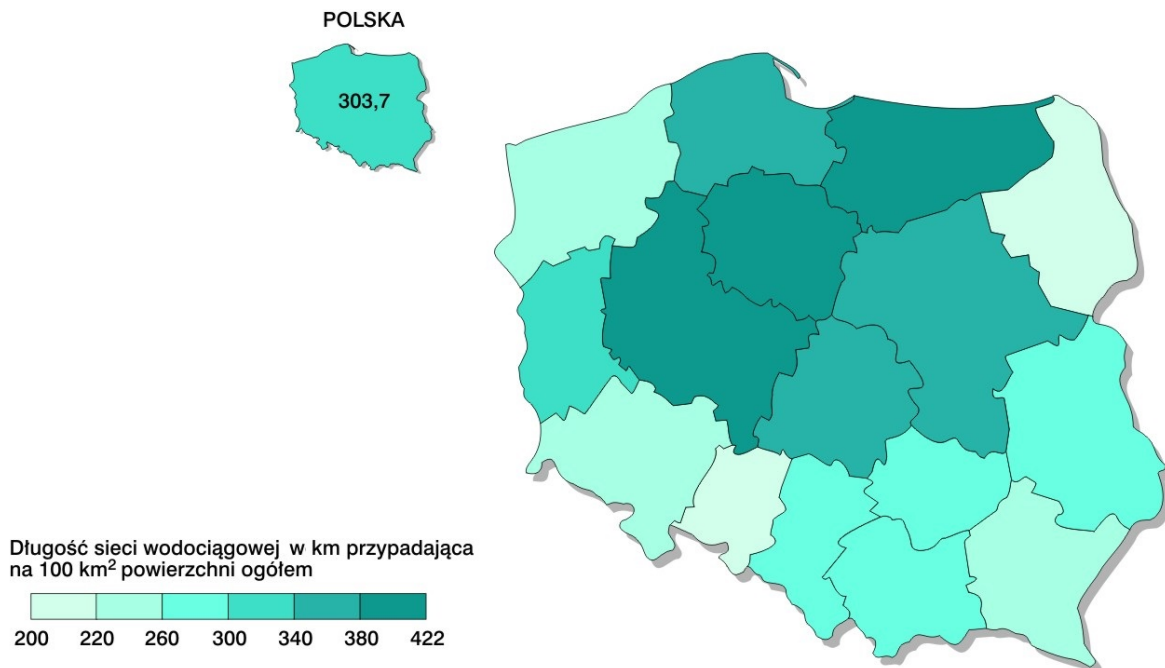
W 2014 r. **sieć kanalizacyjna** była ponad dwukrotnie krótsza od sieci wodociągowej i wyniosła prawie 143 tys. km, przy liczbie przyłączy do budynków ok. 2,9 mln. szt. W stosunku do 2013 r. długość wybudowanej lub przebudowanej sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o ponad 9,9 tys. km przy równoczesnym wzroście liczby przyłączy o ok. 149 tys. szt.

Na obszarach wiejskich usytuowane było prawie 57% długości sieci kanalizacyjnej i ok. 44% liczby przyłączy. W porównaniu z 2013 r. długość sieci na terenach wiejskich wzrosła o ponad 6 tys. km i prawie 97 tys. szt. przyłączy. W analogicznym okresie w miastach położono prawie 3,9 tys. km sieci i prawie 52 tys. szt. przyłączy.

W 2014 r. największy wzrost długości sieci kanalizacyjnej odnotowano w województwie mazowieckim – o 16,9 % (w miastach – o 23%, na obszarach wiejskich – o 10,1%), lubuskim – o 9,8% (w miastach – o 4%, na obszarach wiejskich – o 16,4%) i małopolskim – o 9,2% (w miastach – o 3,7%, na obszarach wiejskich – o 12,6%), a najmniejszy w kujawsko-pomorskim – o 3,6%.

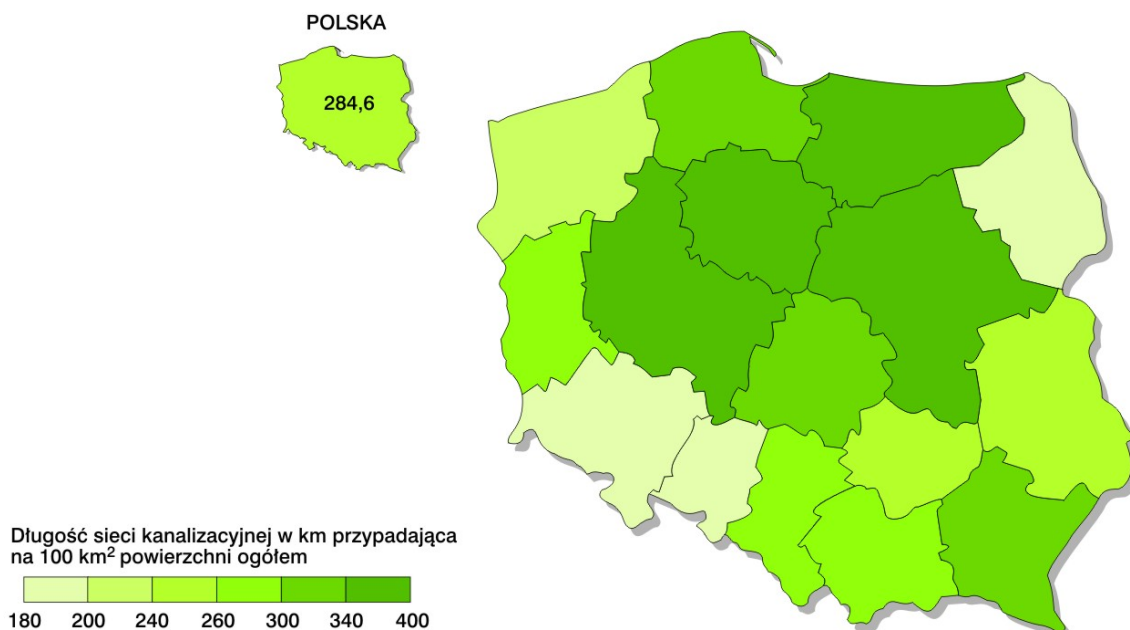
Najwyższe **zagęszczenie sieci wodociągowej** wystąpiło na terenach województw: śląskiego – 169,0 km na 100 km² (wzrost w stosunku do 2013 r. o 2,9 km na 100 km²), kujawsko-pomorskiego – 127,9 (o 1,4 km na 100 km²), a najmniejsze w województwie zachodniopomorskim – 47,6 (o 1,2 km na 100 km²) i lubuskim – 48,7 (o 0,6 km na 100 km²).

GĘSTOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ W MIASTACH W 2014 R.



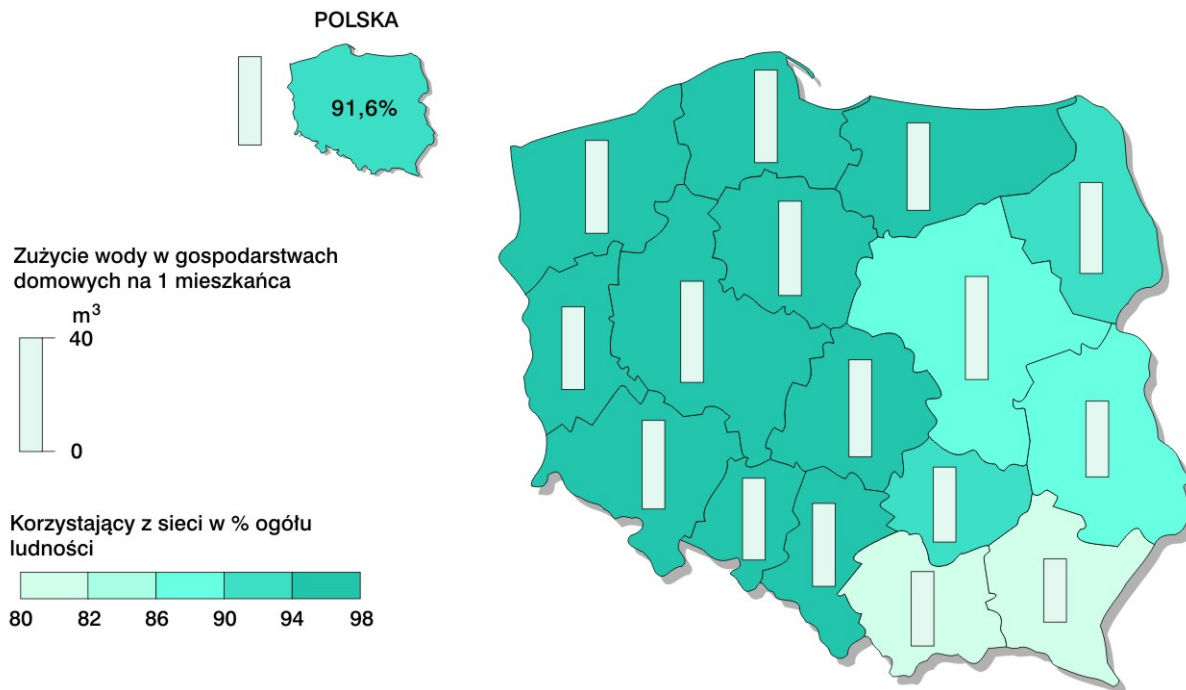
W przypadku **sieci kanalizacyjnej** największe **zagęszczenie** wystąpiło w województwach: śląskim – 119,9 km na 100 km² (przyrost w porównaniu z 2013 r. o 10,1 km na 100 km²) oraz podkarpackim – 87,9 (o 3,4 km na 100 km²), małopolskim – 89,0 (o 7,5 km na 100 km²), a najmniejsze w województwie podlaskim – 16,5 (o 0,8 km na 100 km²) i lubelskim – 23,6 (o 1,6 km na 100 km²).

GĘSTOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ W MIASTACH W 2014 R.



W 2014 r. z sieci wodociągowej korzystało ok. 92% ogółu ludności, a z sieci kanalizacyjnej – prawie 69% ogółu ludności. W miastach dostęp do wodociągu miało ponad 96% ogółu ludności, a na terenach wiejskich ponad 84%. Z sieci kanalizacyjnej korzystało ponad 89% ludności miast i ok. 37% ludności na terenach wiejskich.

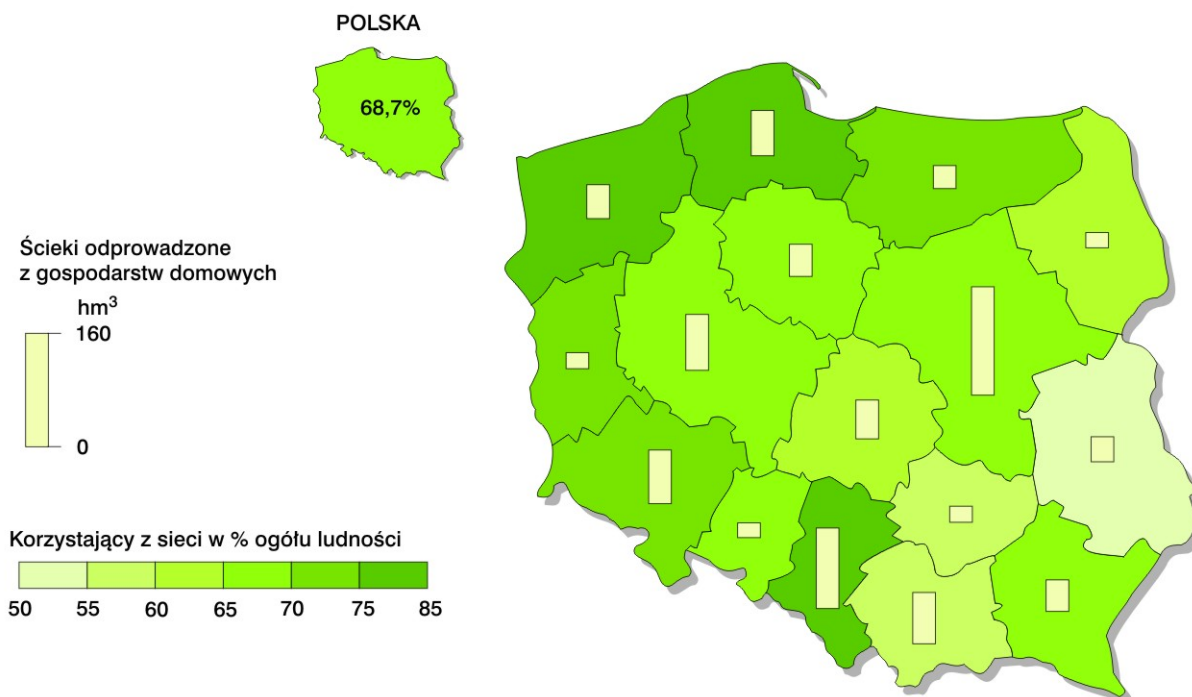
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ W 2014 R.



W 2014 r. **przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe** wyniosło 31,1 m³ na 1 mieszkańca, przy czym w miastach było to 33,9 m³, a na obszarach wiejskich 26,8 m³. W porównaniu z 2013 r., pomimo wzrostu w liczbie ludności korzystającej z sieci wodociągowej, zużycie wody przez gospodarstwa domowe nieznacznie spadło, tj. o 0,2 m³. W miastach odnotowano spadek zużycia o 0,1 m³ na 1 mieszkańca, podczas gdy na obszarach wiejskich zaobserwowano wzrost o 0,5 m³. Wskaźnik ten dla miast wahał się od 29,4 m³ w województwie podlaskim do 39,1 m³ na 1 mieszkańca w województwie mazowieckim, a na terenach wiejskich od 16,8 m³ w województwie małopolskim do 36,2 m³ w województwie podlaskim.

W 2014 r. z **gospodarstw domowych odprowadzono siecią kanalizacyjną** ok. 906 hm³ ścieków, z czego ok. 88% stanowiły ścieki odprowadzone z terenów miejskich. W porównaniu z 2013 r. ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną z gospodarstw domowych w miastach spadła o prawie 7,6 hm³, przy jednoczesnym wzroście o 1,0 hm³ na terenach wiejskich.

LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ W 2014 R.



Tabl. 1. Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych oraz ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w miastach i na obszarach wiejskich w latach 2007-2014

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Miasta								
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m^3	36,0	36,1	35,3	35,2	34,8	34,5	34,0	33,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ludności ogółem	95,0	95,2	95,2	95,3	95,4	95,4	95,5	96,4 ^{a)}
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ludności ogółem	85,0	85,5	85,8	86,1	86,7	87,0	87,4	87,9 ^{a)}
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną od gospodarstw domowych w hm^3	827,1	822,8	812,2	813,1	818,9	814,3	807,5	799,9
Obszary wiejskie								
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m^3	24,3	25,1	25,0	25,4	25,6	26,1	26,3	26,8
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w % ludności ogółem	73,3	74,2	74,7	75,2	75,7	76,2	76,6	84,3 ^{a)}
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w % ludności ogółem	21,3	22,6	23,5	24,8	27,8	29,4	30,9	37,4 ^{a)}
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną od gospodarstw domowych w hm^3	80,4	82,5	86,5	88,5	91,9	98,9	105,1	106,1

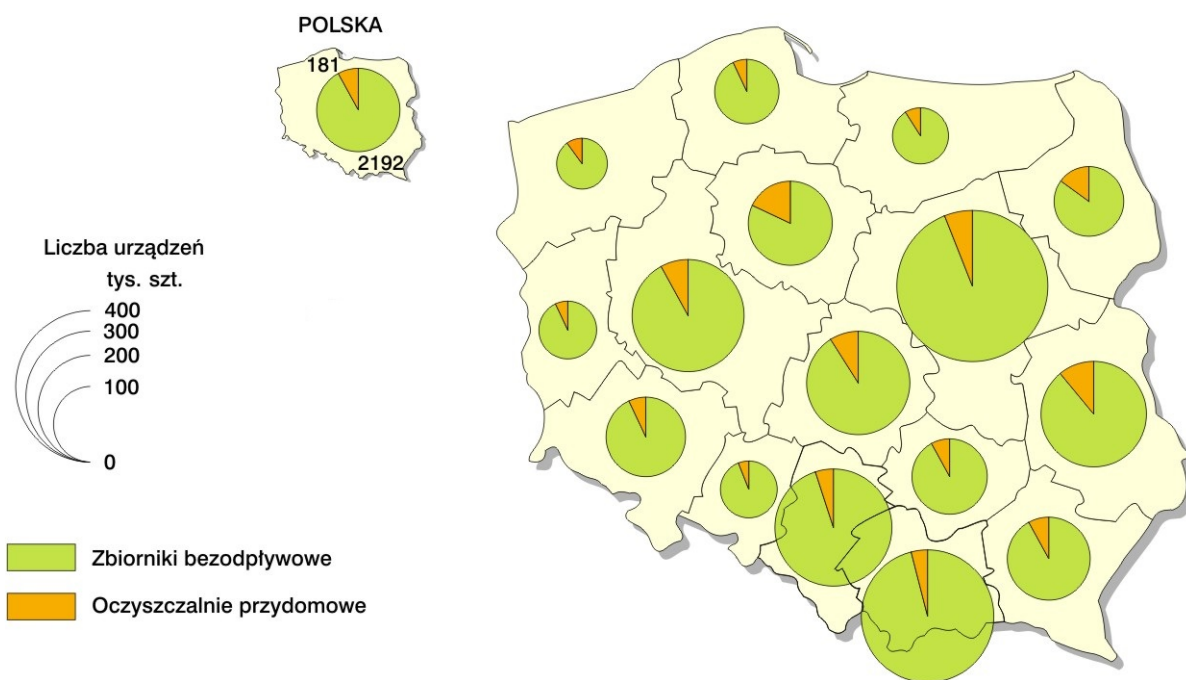
a) Patrz uwagi metodyczne na str. 6.

Na obszarach kraju o niewystarczająco rozwiniętej infrastrukturze kanalizacyjnej część mieszkańców korzysta z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków, które są tańszą alternatywą budowy sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki do oczyszczalni ścieków. Są to głównie zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. W Polsce w 2014 r. funkcjonowało 2 373 tys. takich urządzeń, z czego ok. 92% stanowiły zbiorniki bezodpływowe.

Od kilku lat obserwowany jest systematyczny spadek liczby zbiorników bezodpływowych, zwiększa się natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Liczba zbiorników bezodpływowych spadła z około 2 257 tys. w 2013 r. do 2 192 tys. w 2014 r. (o 2,9%), podczas gdy liczba przydomowych oczyszczalni ścieków wzrosła z około 155 tys. w 2013 r. do około 181 tys. w 2014 r. (o 17,0%).

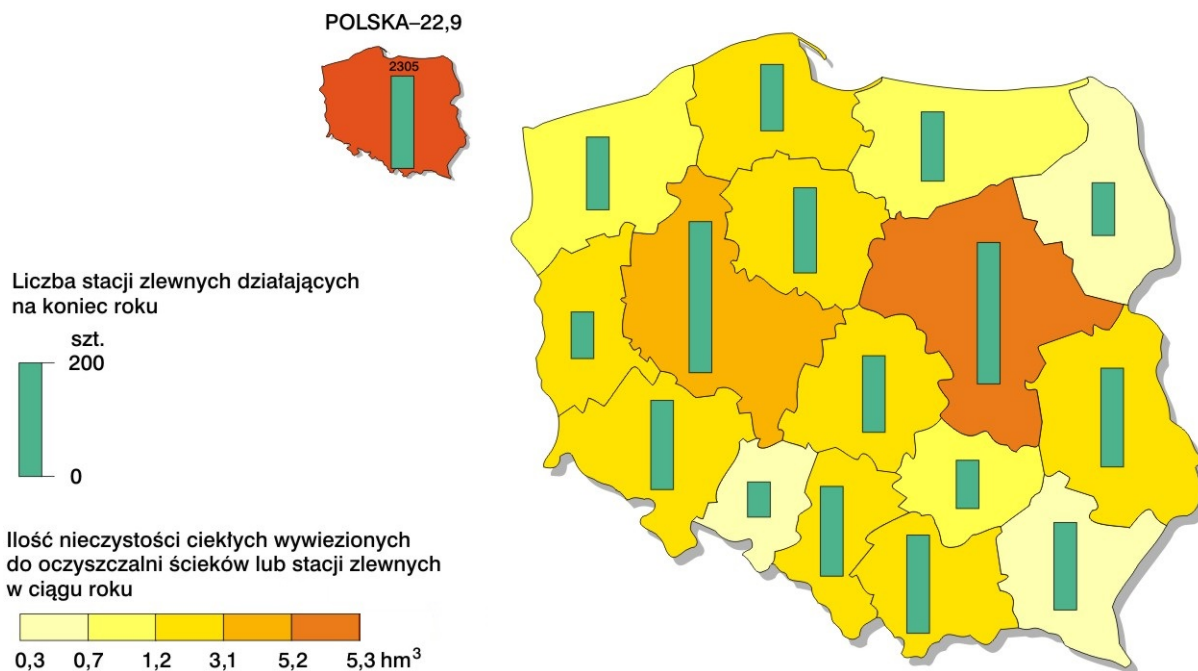
Większość, bo prawie 84% przydomowych urządzeń do odprowadzania nieczystości, zlokalizowanych było na obszarach wiejskich. Znajdowało się tam ok. 83% ogółu zbiorników bezodpływowych i ok. 91% ogólnej liczby przydomowych oczyszczalni ścieków.

PRZYDOMOWE URZĄDZENIA DO GROMADZENIA NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH W 2014 R.



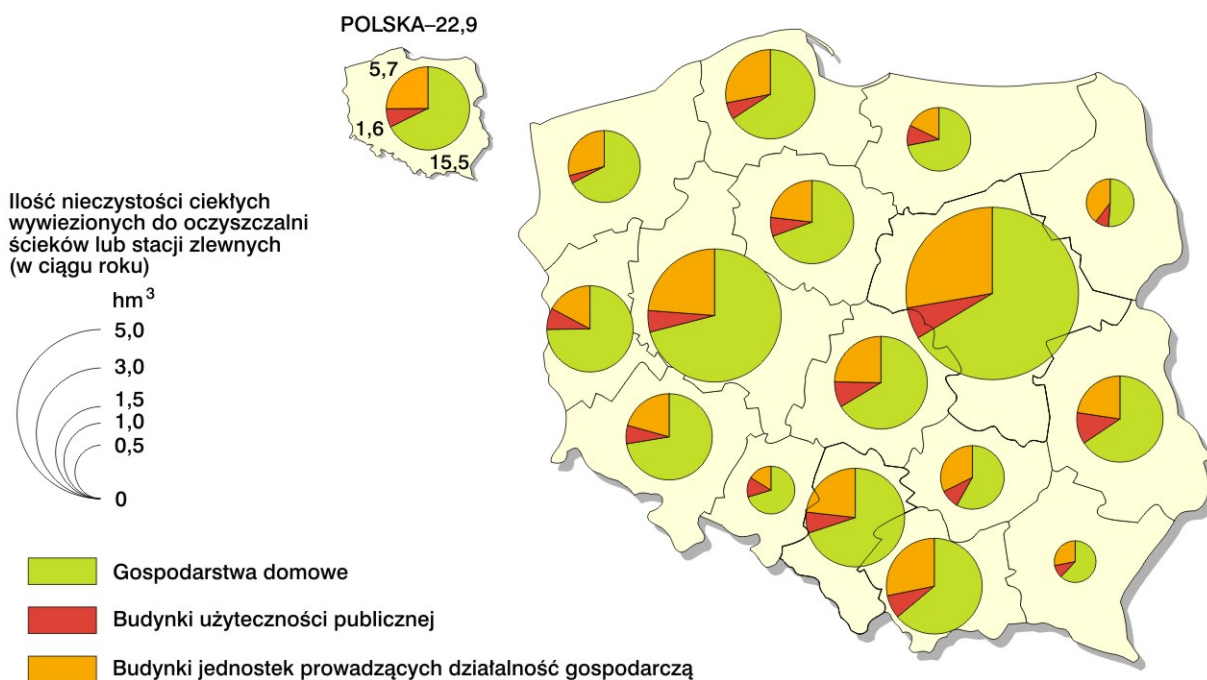
Nieczystości ciekłe były odbierane od właścicieli zbiorników bezodpływowych i dostarczane do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych. W 2014 r. odebrano ok. 22,9 hm³ nieczystości ciekłych (spadek o 1,1% w stosunku do 2013 r.), co odpowiada ok. 2,5% ogólnej ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków. Około 68% stacji zlewnych zlokalizowanych było na obszarach wiejskich. Ogólna ich liczba wzrosła z 2 267 w 2013 r. do 2 305 w 2014 r., przy czym w miastach wzrosła o 1,6%, a na obszarach wiejskich o 1,7%.

STACJE ZLEWNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE WYWIEZIONE DO OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW LUB STACJI ZLEWNYCH W 2014 R.



Z ogólnej ilości nieczystości ciekłych zebranych w 2014 r. około 67,7% pochodziło z gospodarstw domowych, 25,1% z budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą, a pozostała część nieczystości (7,2%) z budynków użyteczności publicznej (w 2013 r. odpowiednio 67,2%, 25,3% i 7,5%). W 2014 r. około 73,3% nieczystości ciekłych zostało zebranych przez przedsiębiorstwa prywatne (72,9% w 2013 r.), natomiast 26,7% przez firmy z sektora publicznego (27,1% w 2013 r.).

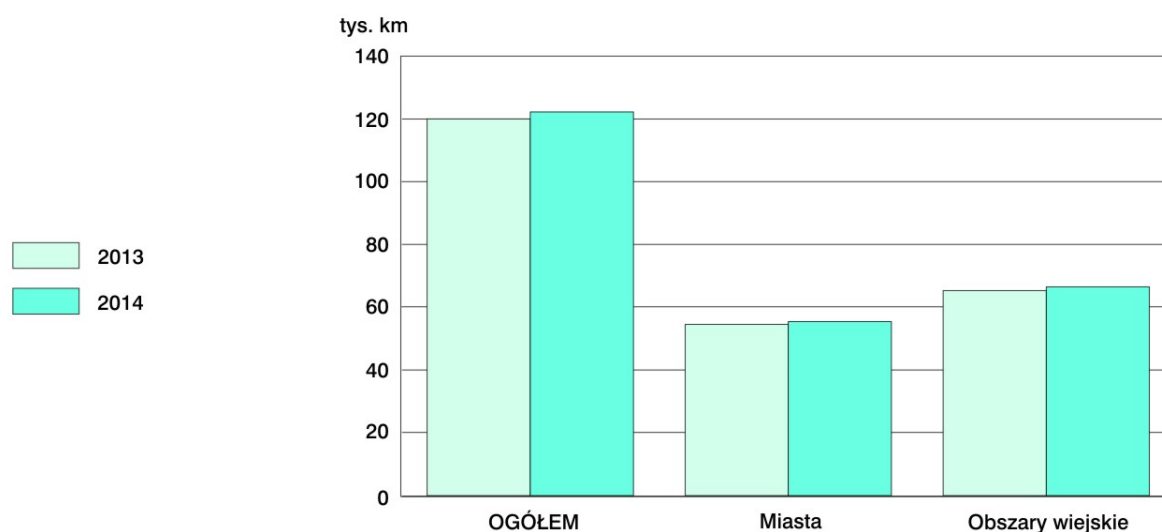
ŹRÓDŁA POCHODZENIA NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH W 2014 R.



3.2. GOSPODARKA ENERGETYCZNA I GAZOWNICTWO

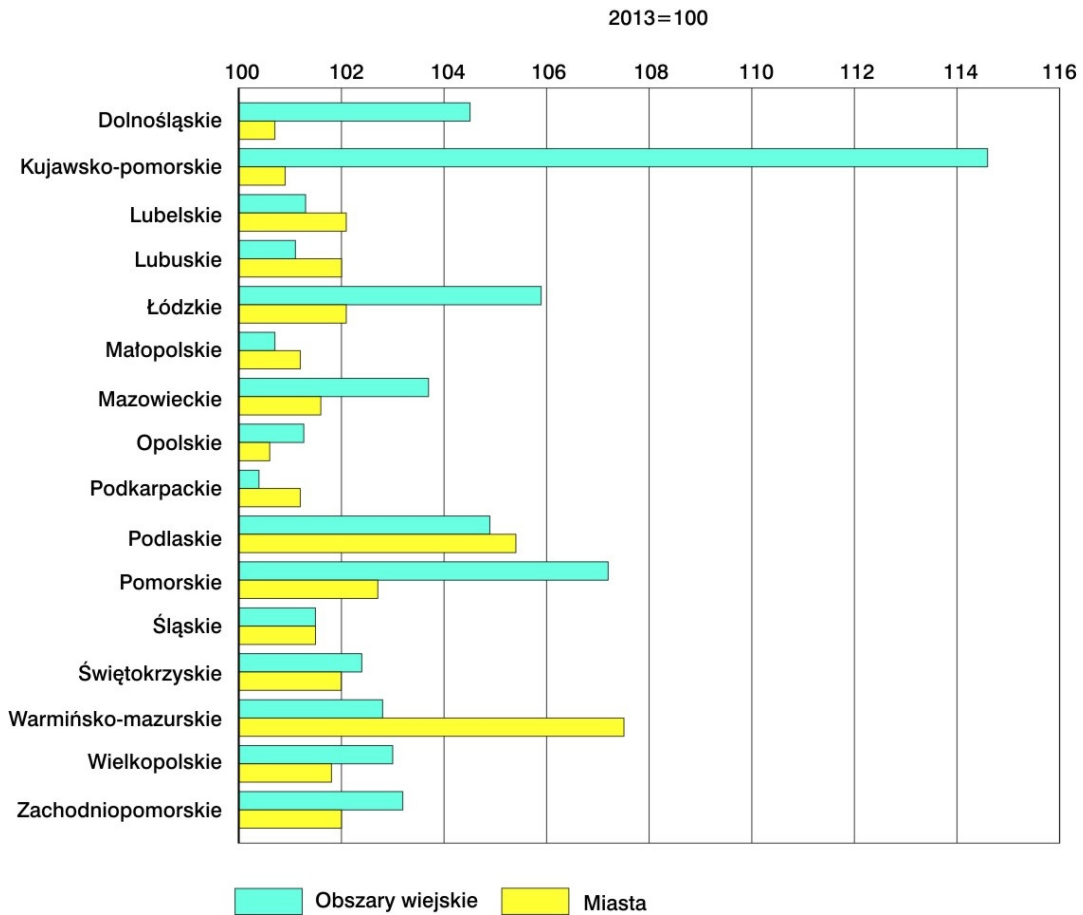
W 2014 r. w Polsce sieć gazowa ogółem miała ok. 142 tys. km długości, z czego ponad 122 tys. km przypadało na sieć rozdzielczą. W stosunku do 2013 r. odnotowano wzrost długości sieci gazowej ogółem o ponad 2,6 tys. km, w tym ponad 2,2 tys. km dotyczyło sieci rozdzielczej. W miastach usytuowanych było prawie 55 tys. km sieci gazowej rozdzielczej, a na obszarach wiejskich – ponad 66 tys. km. W porównaniu z 2013 r. długość sieci rozdzielczej w miastach wzrosła o ok. 1,0 tys. km, a na terenach wiejskich – o prawie 1,3 tys. km.

DŁUGOŚĆ SIECI GAZOWEJ ROZDZIELCZEJ W LATACH 2013 I 2014



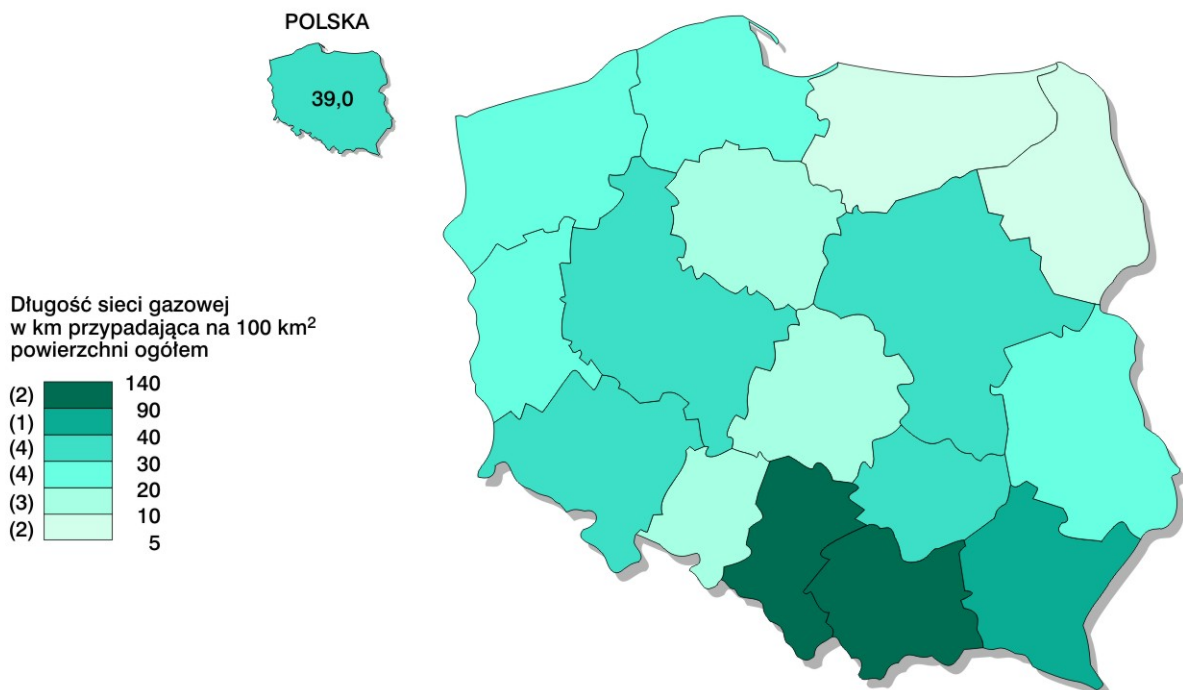
W 2014 r. w stosunku do poprzedniego roku największy przyrost w długości sieci rozdzielczej odnotowano na terenach województw: warmińsko-mazurskiego – o 6,1% (w miastach – o 7,5%, na obszarach wiejskich – o 2,8%), podlaskiego – o 5,3% (w miastach – o 5,4%, na obszarach wiejskich – o 4,9%) oraz pomorskiego – o 4,2% (w miastach – o 2,7%, na obszarach wiejskich – o 7,2%), a najmniejszy w województwie podkarpackim – o 0,6%.

ZMIANA DŁUGOŚCI SIECI GAZOWEJ ROZDZIELCZEJ W 2014 R.



Na koniec 2014 r. największe **zagęszczenie sieci gazowej** wystąpiło na terenach województw: małopolskiego – 140,0 km na 100 km², śląskiego – 123,4 i podkarpackiego – 95,9, a najmniejsze w województwie podlaskim – 5,5 i warmińsko-mazurskim – 8,7.

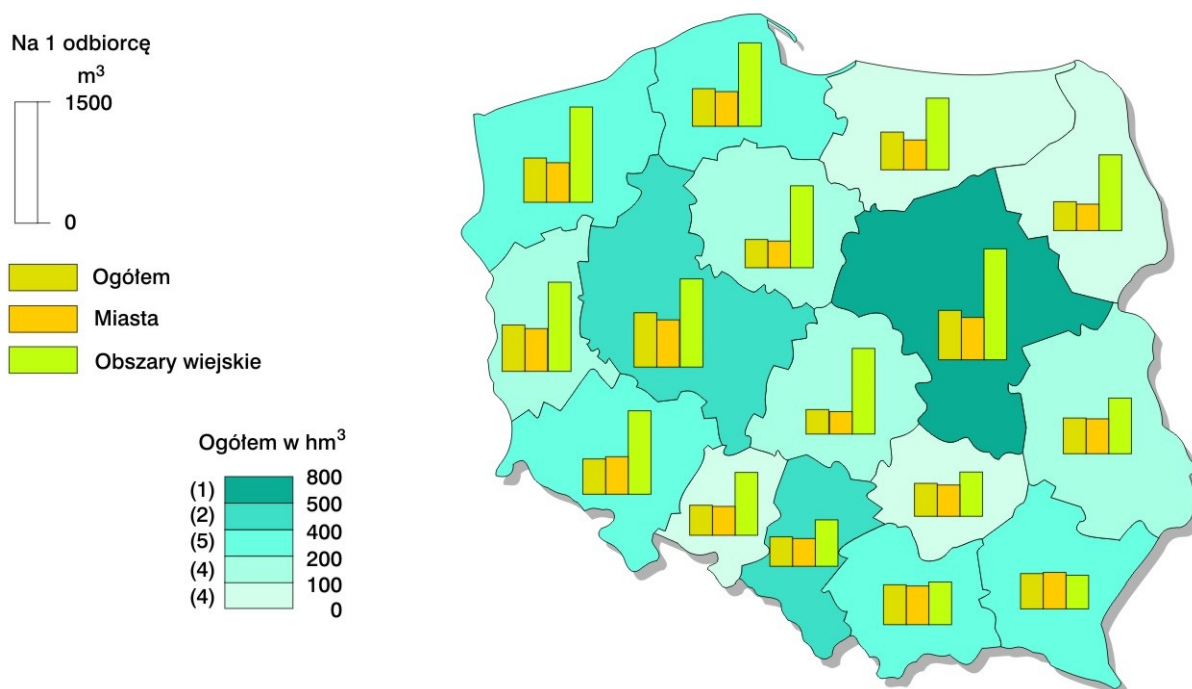
GĘSTOŚĆ SIECI GAZOWEJ W 2014 R.



W 2014 r. w Polsce **odsetek ludności ogółem korzystającej z sieci gazowej** nie uległ zmianie w porównaniu z 2013 r. i wyniósł 52,2% ogółu ludności. W miastach z sieci gazowej korzystało ponad 72% ludności ogółem, podczas gdy na obszarach wiejskich – ok. 22%. W porównaniu z 2013 r. odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wzrósł na obszarach wiejskich – o prawie 0,4 p.proc., przy spadku o 0,5 p.proc. w miastach.

W 2014 r. **zużycie gazu z sieci przez gospodarstwa domowe** wyniosło ponad 504 m³ na 1 odbiorcę, przy czym w miastach wyniosło ono prawie 458 m³, a na terenach wiejskich – prawie 809 m³. W porównaniu z poprzednim rokiem zużycie gazu z sieci spadło o 8,6% (w miastach o 9,0%, a na terenach wiejskich o 6,7%). Najwyższe zużycie gazu z sieci w Polsce przez gospodarstwa domowe w przeliczeniu na 1 odbiorcę odnotowano w województwie wielkopolskim (716,1 m³ na 1 odbiorcę), a najniższe w województwie łódzkim (322,0 m³). W porównaniu z 2013 r. zużycie gazu z sieci spadło w miastach o ok. 47 m³ na 1 odbiorcę, na obszarach wiejskich o ok. 82 m³.

SPRZEDAŻ GAZU GOSPODARSTWOM DOMOWYM W 2014 R.



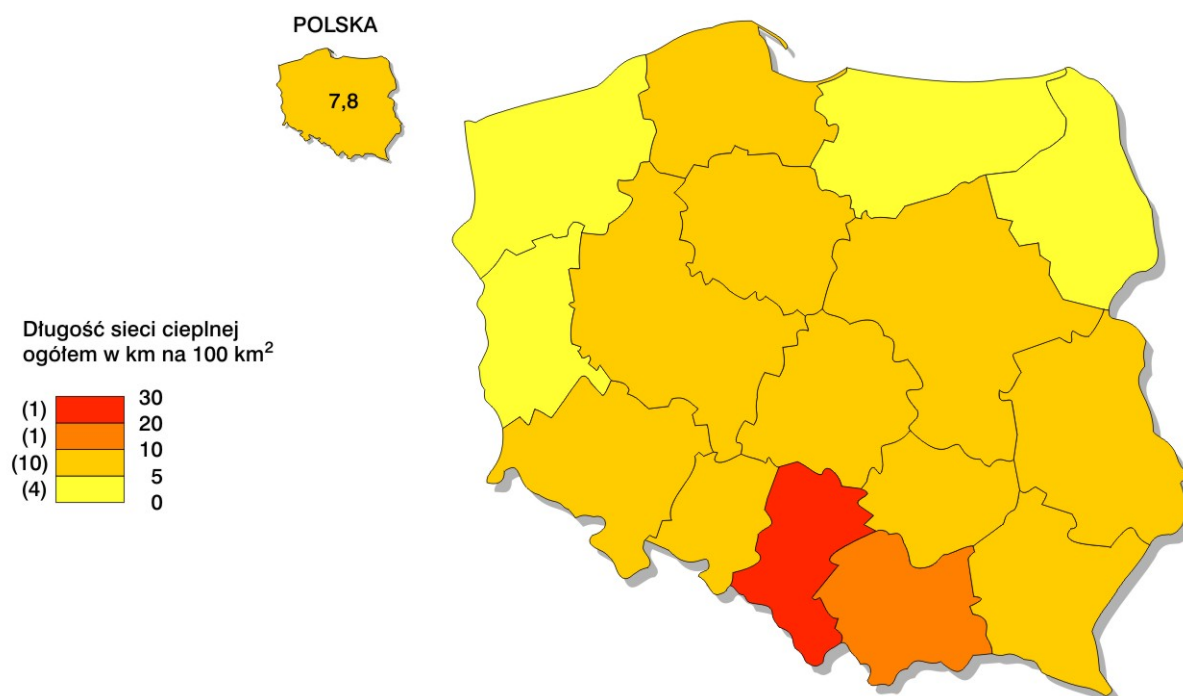
W 2014 r. **zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę** wyniosło 1 975,2 kWh, przy czym w miastach było niższe (1 790,1 kWh na 1 odbiorcę) niż na terenach wiejskich (2 339,1 kWh). W porównaniu z 2013 r. zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w Polsce spadło o 2,9%, przy czym w miastach – o 5,7%, a na obszarach wiejskich – o 1,8%.

3.3. GOSPODARKA CIEPLNA¹

W 2014 r. **sieć ciepła** przesyłowa ogółem wyniosła 15,8 tys. km, z czego 14,9 tys. km przypadło na miasta.

W 2014 r. największe **zagęszczenie sieci ciepłej** wystąpiło na terenach województw: śląskiego (28,2 km na 100 km²), małopolskiego (12,6 km na 100 km²), łódzkiego (9,7 km na 100 km²) oraz pomorskiego (9,6 km na 100 km²), natomiast najmniejsze w województwie lubuskim – poniżej 3,5 km na 100 km².

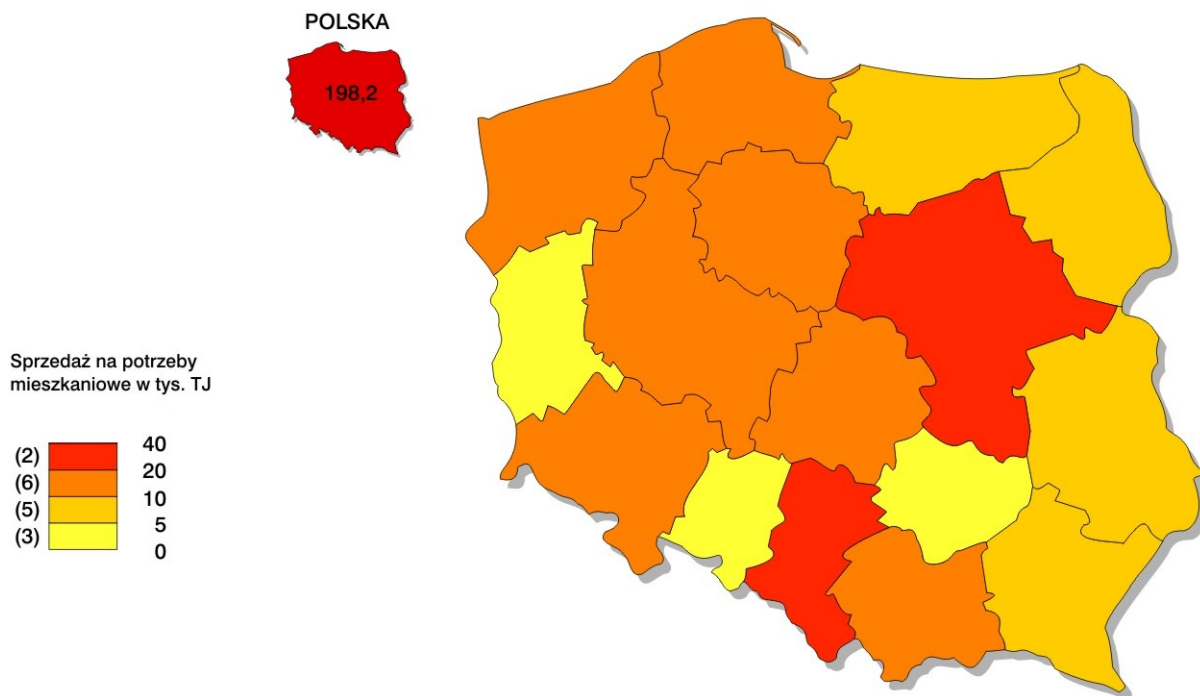
GĘSTOŚĆ SIECI CIEPŁEJ W 2014 R.



W 2014 roku sprzedano ponad 198 228 TJ energii ciepłej, w tym na potrzeby ogrzewania budynków mieszkalnych ok. 150 329 TJ. Dało to możliwość ogrzania 2 306 456 tys. m³ kubatury budynków ogółem.

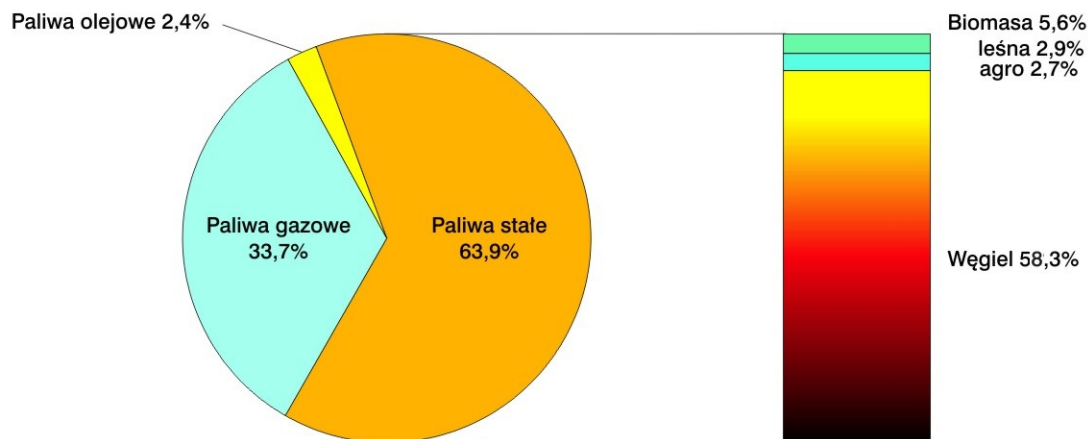
¹ Patrz uwagi ogólne na str. 7.

SPRZEDAŻ ENERGII CIEPLNEJ W 2014 R.



Najwięcej energii ciepłej na cele grzewcze wyprodukowano przy wykorzystaniu paliwa stałego – 63,9%, w dalszej kolejności gazu – 33,7% oraz oleju – 2,4%.

RODZAJE PALIW STOSOWANYCH DO PRODUKCJI ENERGII CIEPLNEJ NA CELE GRZEWcze W 2014 R.

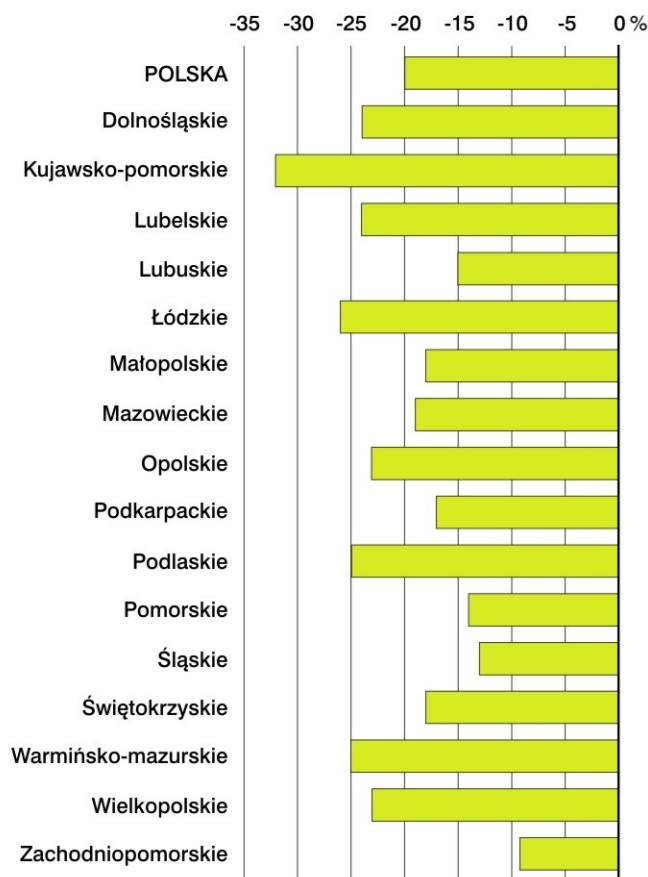


3.4. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Ogólna liczba przedsiębiorstw, które w 2014 r. odbierały zmieszane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości wyniosła 1 424 i zmniejszyła się o 20% w porównaniu do roku poprzedniego². W 2014 r. prywatne firmy zebrały 63,6% odpadów komunalnych (61,9% w 2013 r.).

ZMIANY LICZBY PODMIOTÓW ODBIERAJĄCYCH ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2013–2014

POLSKA: 2013–1769, 2014–1424



ZEBRANE ODPADY KOMUNALNE WEDŁUG SEKTORA WŁASNOŚCI PODMIOTÓW ODBIERAJĄCYCH ODPADY KOMUNALNE OD WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI W LATACH 2005, 2013–2014

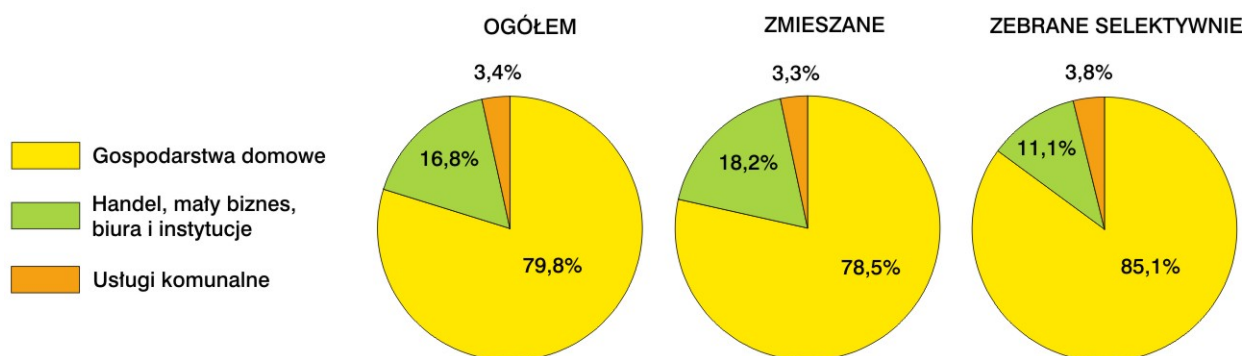


W 2014 r. w Polsce zebranych zostało 10 330,4 tys. ton odpadów komunalnych (wzrost o 8,3% w porównaniu z 2013 r.). Na jednego mieszkańca Polski przypadało średnio 268 kg zebranych odpadów komunalnych, najwięcej w województwach: śląskim (338 kg), dolnośląskim (324 kg), lubuskim (321 kg) i zachodniopomorskim (320 kg); najmniej natomiast w województwach: świętokrzyskim (157 kg), lubelskim (177 kg) i podkarpackim (179 kg).

² Patrz uwagi ogólne na str. 7.

W 2014 r. większość (79,8%) odpadów komunalnych zostało zebranych z gospodarstw domowych. Ilościowo było to 8 239,8 tys. ton – wzrost o 13,4% w porównaniu z rokiem poprzednim. Drugim znaczącym źródłem pochodzenia (16,8%) był handel, mały biznes, biura i instytucje. Ilość odpadów zebranych z tego źródła wyniosła 1 738,2 tys. ton (spadek o 12,3% w porównaniu z rokiem poprzednim). Odpady z usług komunalnych, takich jak czyszczenie ulic lub utrzymanie parków czy cmentarzy, stanowiły natomiast 3,4% ogólnej masy zebranych odpadów komunalnych (352,4 tys. ton – spadek o 8,7% w stosunku do 2013 r.). W 2013 r. udział tych trzech źródeł w ilości zebranych odpadów komunalnych stanowił odpowiednio 75,3%, 20,6% i 4,1%.

ŹRÓDŁA POCHODZENIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZEBRANYCH W 2014 R.

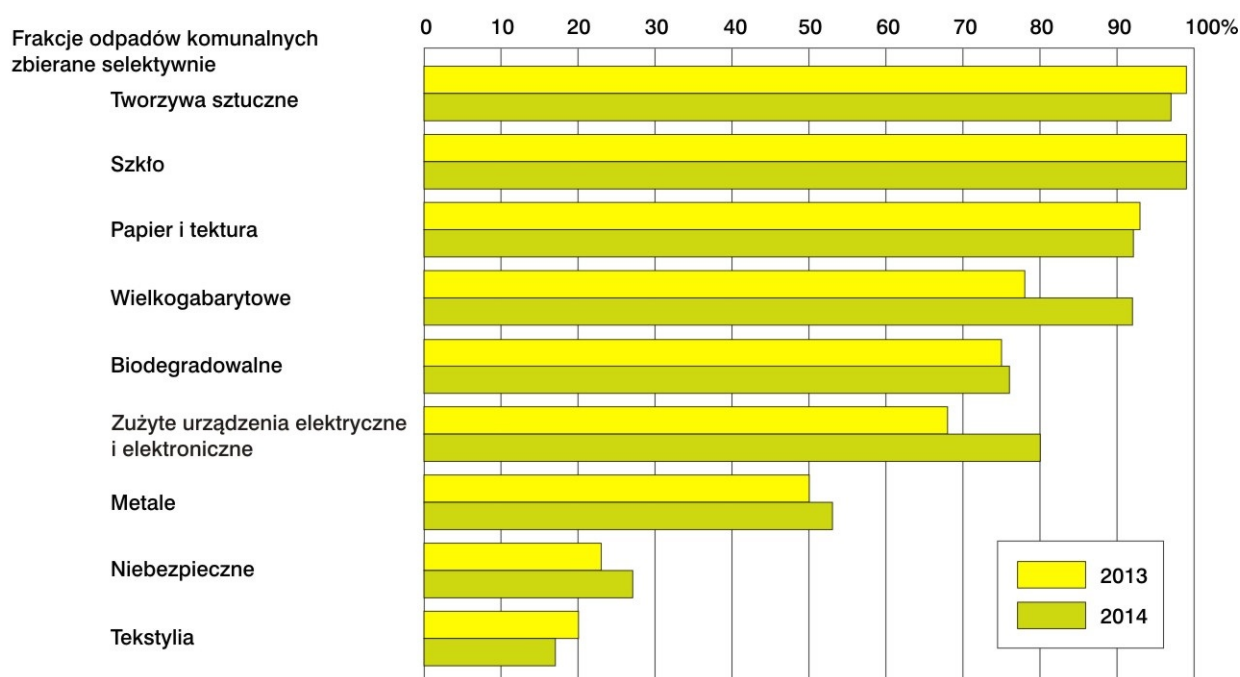


W 2014 r. **selektywna zbiórka odpadów komunalnych** była prowadzona podobnie jak w roku poprzednim, w 2 478 gminach. Na terenie jednej gminy zbiórka taka nie została zorganizowana. W 2014 r. wzrósł odsetek gmin, w których odbierane były takie frakcje odpadów komunalnych jak odpady wielkogabarytowe (wzrost udziału gmin o 14 p.proc.) i zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (wzrost o 12 p.proc.). Procent gmin, w których zbierane były pozostałe frakcje odpadów pozostał na prawie niezmiennym poziomie.

W 2014 r. odnotowano wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych – z 13,5% w 2013 r. do 19,8%. Całkowita waga zebranych selektywnie odpadów wzrosła z około 1 275 tys. ton w 2013 r. do około 2 049 tys. ton w 2014 r. Na jednego mieszkańca Polski przypadało około 53 kg zebranych selektywnie odpadów komunalnych (rok wcześniej – 33 kg).

W 2014 r. najczęściej (85,1%) zebranych selektywnie odpadów komunalnych pochodziło z gospodarstw domowych (głównie odpady biodegradowalne i odpady szklane). Odpady zebrane selektywnie z jednostek handlu, małego biznesu, biur i instytucji (głównie papier i tektura) stanowiły 11,1%. Odpady z usług komunalnych (głównie odpady biodegradowalne) to 3,8% ilości odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny. W roku poprzednim było to odpowiednio 80,7%, 13,4% i 5,9%.

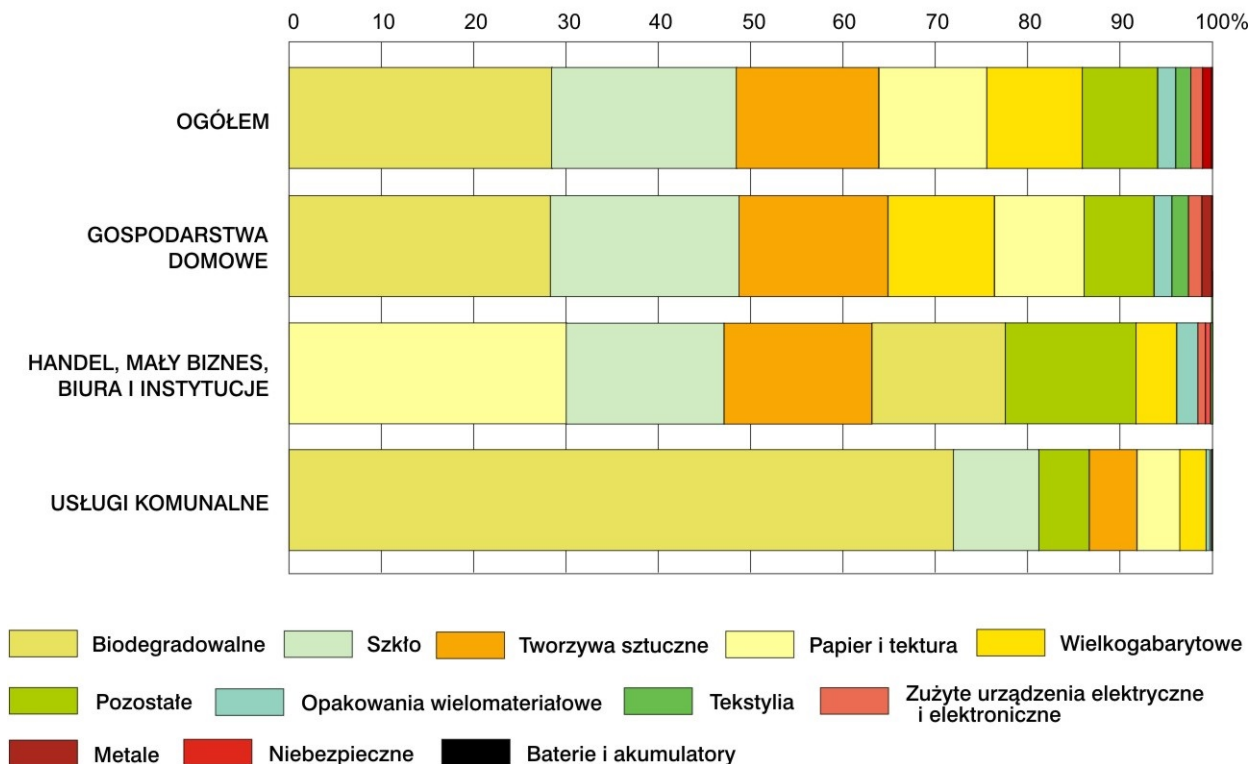
STAN SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH W GMINACH W LATACH 2013–2014



W 2014 r. ilość zebranych selektywnie odpadów szklanych wyniosła 10,7 kg na jednego mieszkańca i był to wzrost o 30,5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Na jednego mieszkańca Polski w 2014 r. przypadało około 8,2 kg zebranych selektywnie odpadów tworzyw sztucznych (43,9% więcej niż w 2013 r.) i około 6,2 kg odpadów papieru i kartonu (21,6% więcej). Znacznie wzrosła ilość zebranych na jednego mieszkańca odpadów biodegradowalnych – z 8,1 kg w 2013 r. do 15,2 kg w 2014 r. (o 87,7%) oraz odpadów wielkogabarytowych – z 3,5 kg do 5,5 kg (o 57,1%).

W 2014 r. zebrano 10 330,4 tys. ton odpadów komunalnych, z których 4 495,6 tys. ton przeznaczono do odzysku (ok. 44% ilości zebranych odpadów komunalnych). Prawie 2 179,9 tys. ton odpadów komunalnych przeznaczono do recyklingu (21,1% ilości odpadów komunalnych zebranych). Były to zarówno odpady komunalne zebrane selektywnie, jak i odpady surowcowe wysortowane ze zmieszanych odpadów komunalnych. W roku poprzednim wielkości dotyczące recyklingu wyniosły 1 498,6 tys. ton (15,8%).

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIIE WEDŁUG FRAKCJI I ŹRÓDEŁ POCHODZENIA W 2014 R.

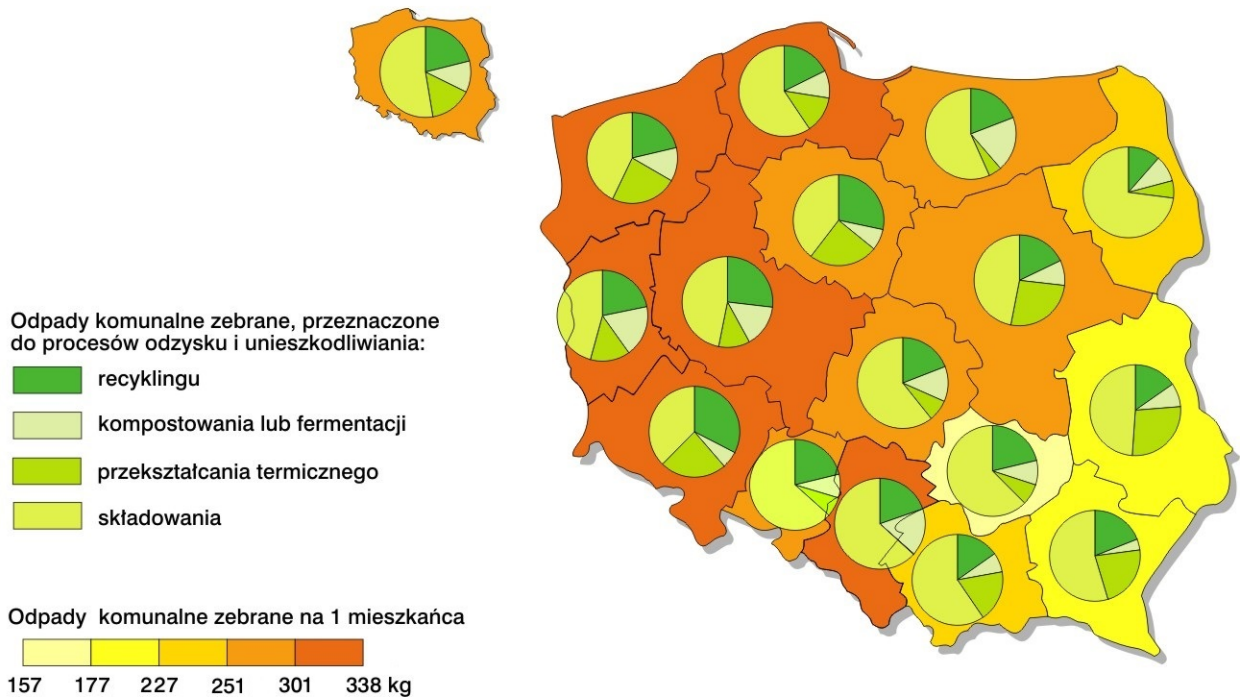


Około 1 153,6 tys. ton odpadów komunalnych zostało skierowanych do biologicznych procesów przetwarzania (kompostowania lub fermentacji). Były to głównie odpady zielone z ogrodów, parków i cmentarzy, odpady z targowisk, biodegradowalne odpady kuchenne i odpady z gastronomii. W porównaniu z rokiem poprzednim udział odpadów przeznaczonych do takiej obróbki w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych spadł o 1,8 p.proc. do poziomu 11,2%.

Prawie 1 162,1 tys. ton odpadów komunalnych (ok. 11,3%) przeznaczono do przekształcenia termicznego z odzyskiem energii.

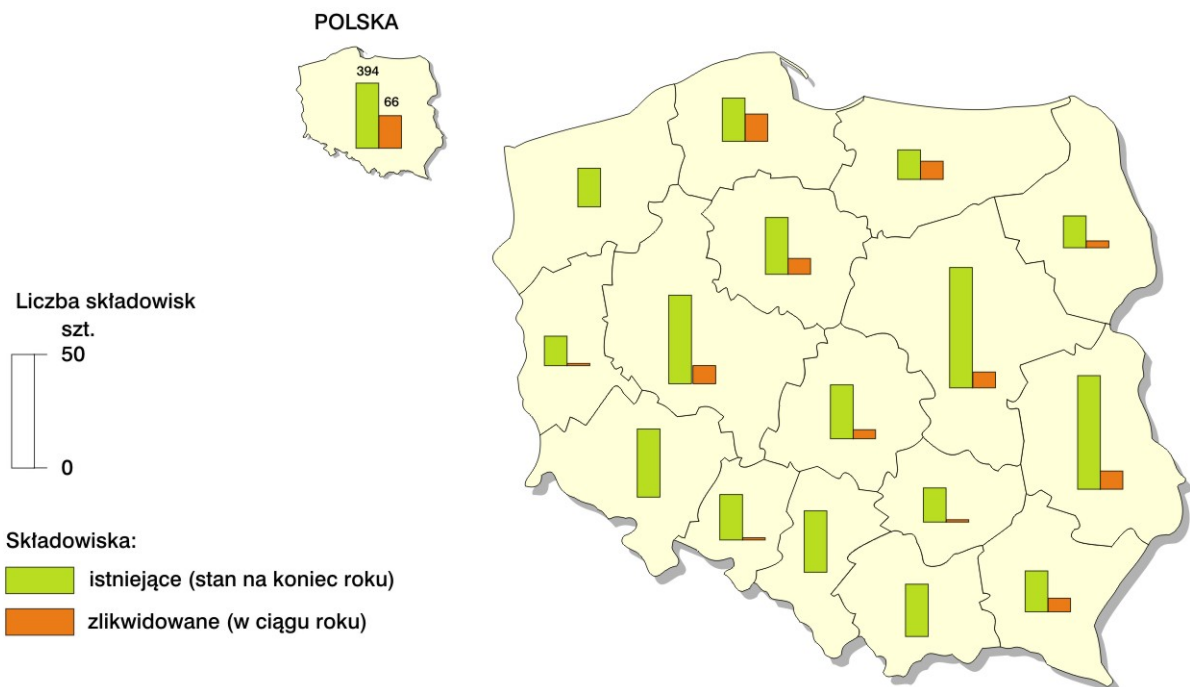
Do unieszkodliwienia skierowano łącznie 5 834,9 tys. ton, z czego 5 436,9 tys. ton (52,6% odpadów zebranych ogółem) przeznaczono do składowania, a 398,0 tys. ton (3,9% odpadów zebranych ogółem) do unieszkodliwienia poprzez przekształcenie termiczne bez odzysku energii. W porównaniu z 2013 r. odnotowano spadek udziału odpadów komunalnych przeznaczonych do unieszkodliwiania przez składowanie. W 2013 r. odpady te stanowiły 63,1% całkowitej ilości zebranych odpadów komunalnych (5 978,7 tys. ton).

GOSPODARKA ZEBRANYMI ODPADAMI KOMUNALNYMI W 2014 R.



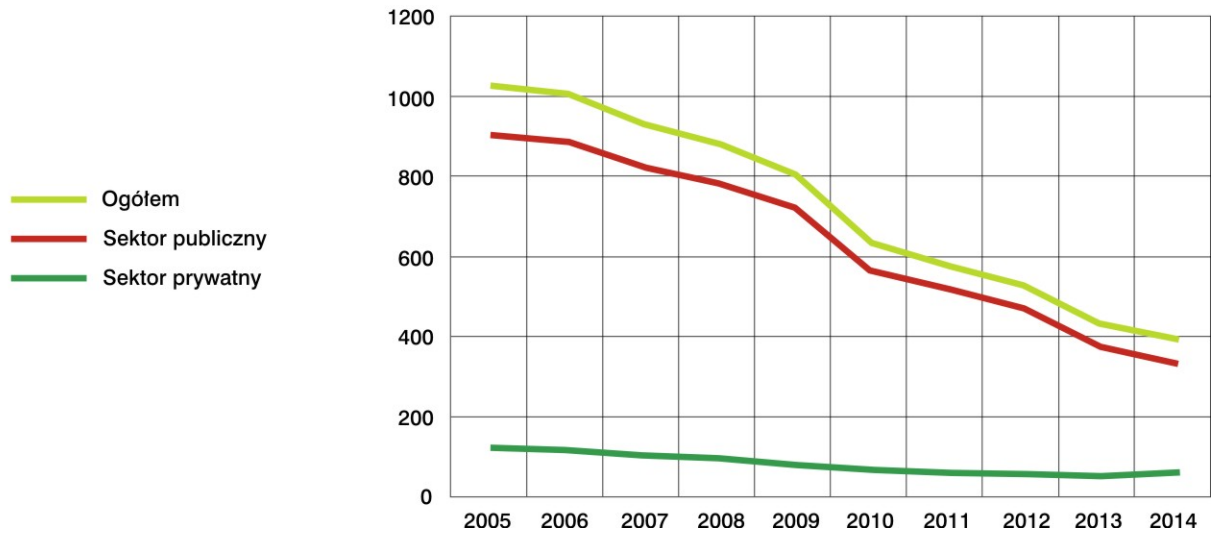
Na koniec 2014 r. funkcjonowały 394 składowiska przyjmujące odpady komunalne. Składowiska te zajmowały łączną powierzchnię 1 927 ha. W 2014 r. zamkniętych zostało 66 składowisk tego typu, o powierzchni prawie 158 ha.

SKŁADOWISKA KONTROLOWANE W 2014 R.

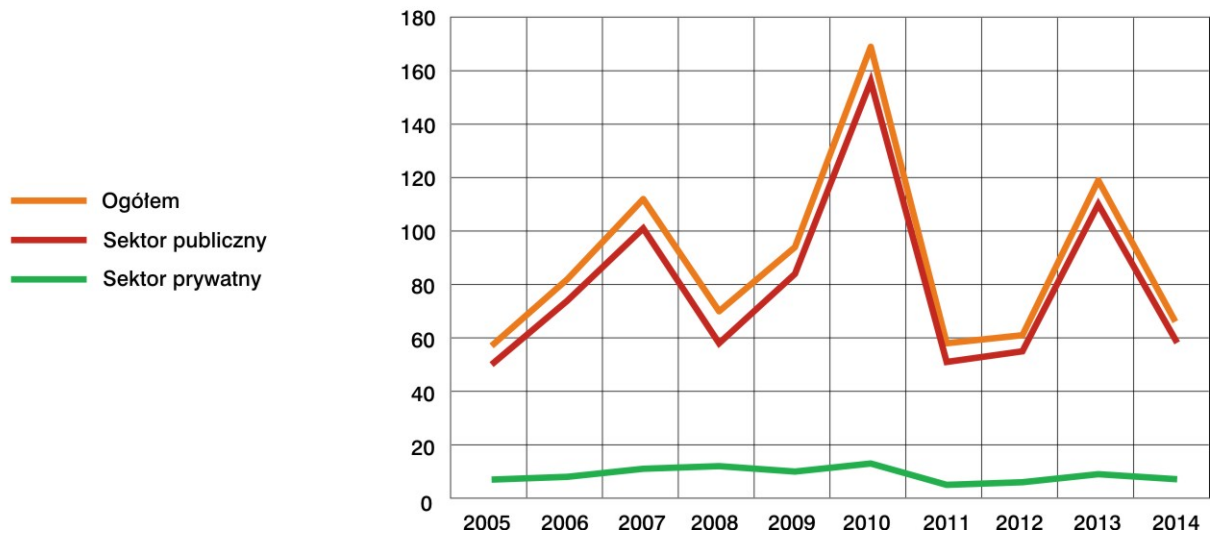


W związku z koniecznością dostosowania składowisk odpadów komunalnych do wymagań technicznych i organizacyjnych wynikających z przepisów prawa, liczba czynnych składowisk od kilkunastu lat systematycznie spada.

SKŁADOWISKA CZYNNE W LATACH 2005–2014

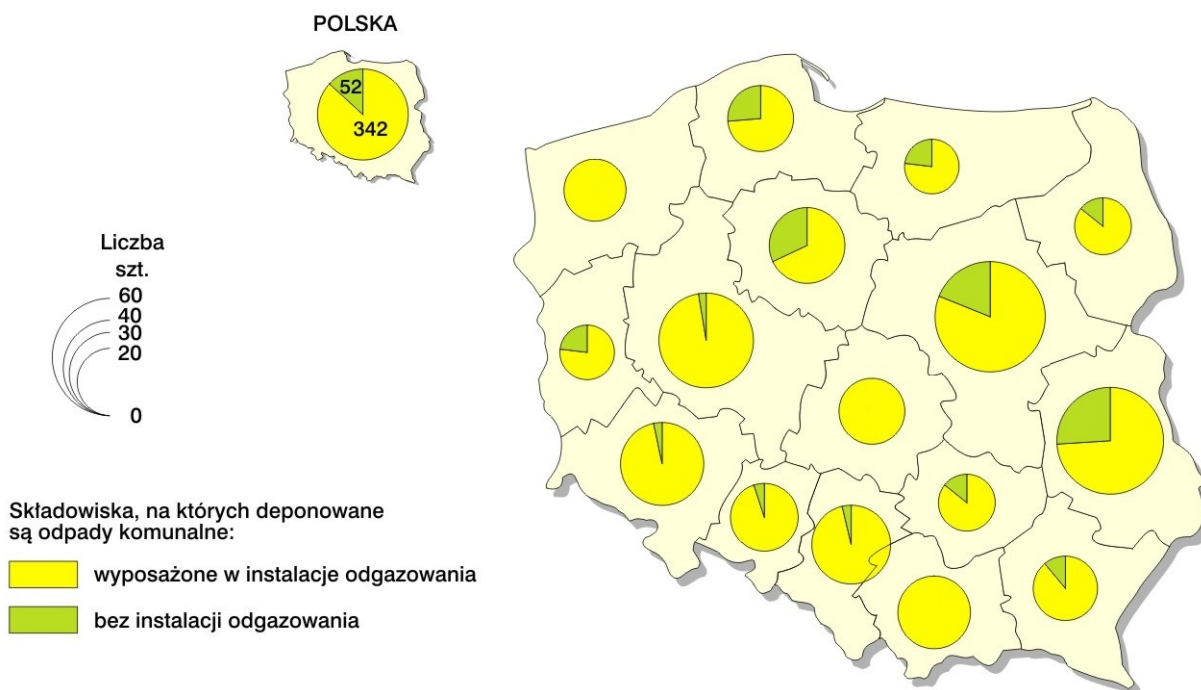


SKŁADOWISKA ZAMKNIĘTE W LATACH 2005–2014



Odgazowywanie jest procesem wymaganym przez prawo Unii Europejskiej. Biogaz powinien być ujmowany z każdego składowiska, na którym umieszczono odpady biodegradowalne. Ujęty gaz musi być poddany obróbce i wykorzystaniu, a jeśli jego ilość jest zbyt mała dla efektywnej produkcji energii, należy go unieszkodliwić, np. poprzez spalanie w palnikach lub pochodniach.

ODGAZOWYWANIE SKŁADOWISK ODPADÓW W 2014 R.

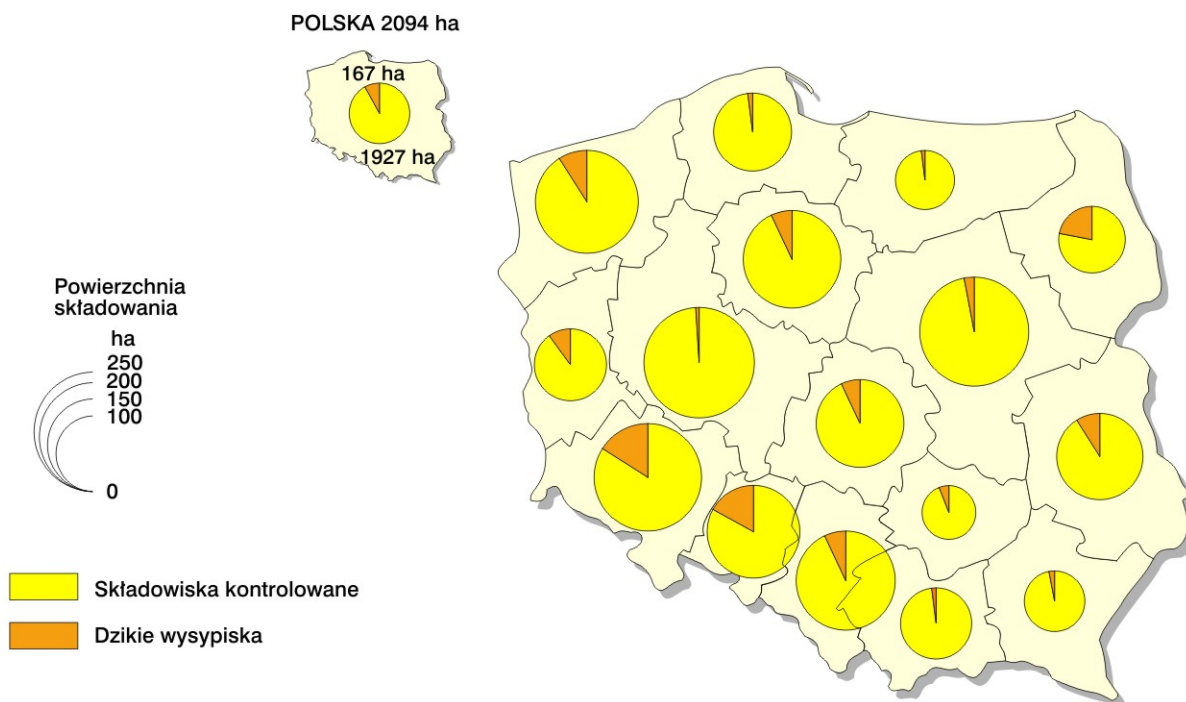


W 2014 r. w Polsce były 342 składowiska wyposażone w instalacje służące do odgazowywania i stanowiły one 86,8% ogółu czynnych składowisk na których deponowane były odpady komunalne (w roku poprzednim 84,2%).

Ponad 42% instalacji do odgazowywania stanowiły instalacje z gazem uchodzącym bezpośrednio do atmosfery (spadek w porównaniu do roku 2013 o 6,2 p.proc.), natomiast 4,2% takie, gdzie ujmowany gaz składowiskowy był unieszkodliwiany z odzyskiem energii cieplnej (wzrost o 0,6 p.proc.) a 16,4% stanowiły takie gdzie gaz składowiskowy został wykorzystany do produkcji energii elektrycznej (wzrost o 2,1 p.proc.). W 2014 r. w wyniku unieszkodliwienia poprzez spalanie ujętego gazu składowiskowego odzyskano około 81 415 tys. MJ energii cieplnej (1% mniej niż w 2013 r.) oraz około 148 348 tys. kWh energii elektrycznej (9% mniej niż w 2013 r.).

Okolo 92% powierzchni, na której składowane były odpady komunalne w Polsce w 2014 r., to powierzchnia czynnych kontrolowanych składowisk odpadów (więcej o 2 p.proc. niż w roku 2013). Pozostała część to powierzchnia dzikich wysypisk, czyli miejsc nieprzeznaczonych do składowania odpadów komunalnych.

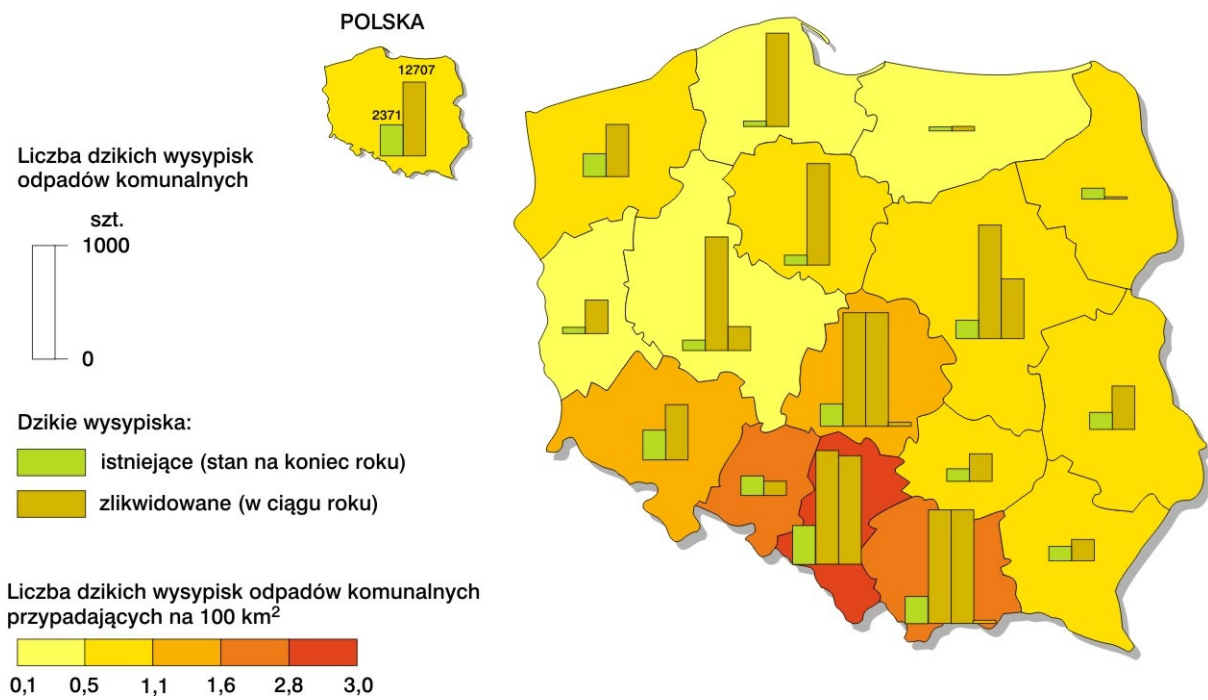
POWIERZCHNIA SKŁADOWANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2014 R.



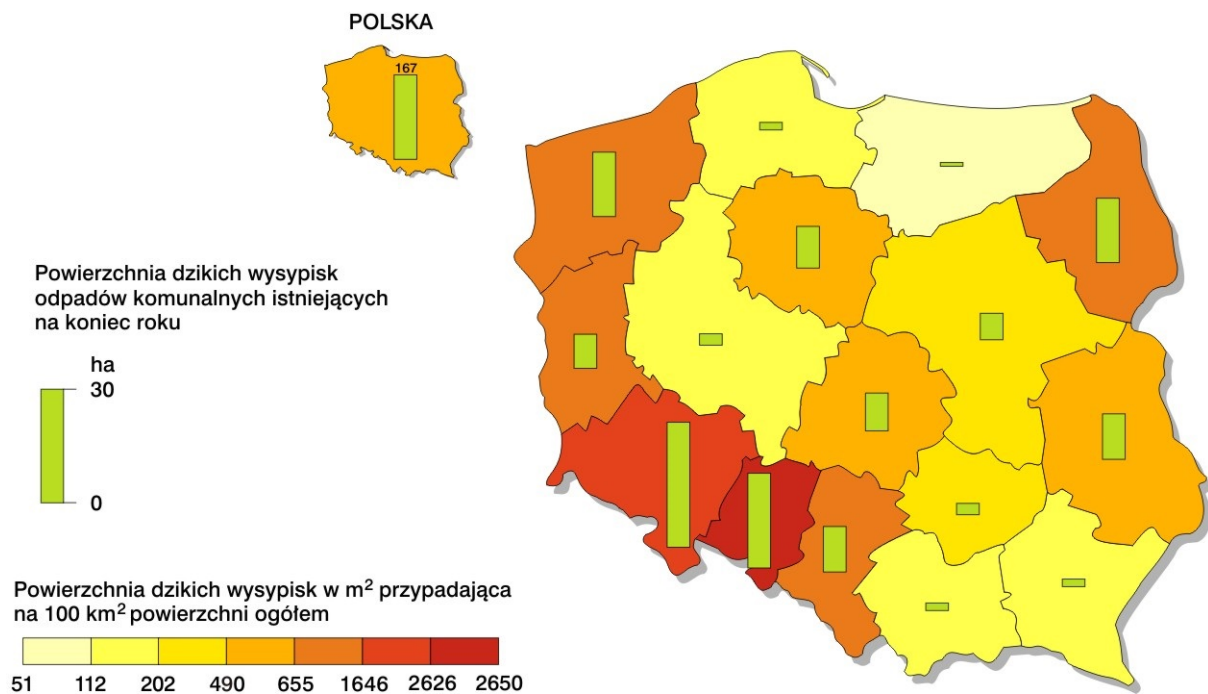
Na koniec 2014 r. w Polsce istniało 2 371 dzikich wysypisk, tj. o 15% mniej niż w roku poprzednim. W miastach istniało 745 takich wysypisk (spadek w porównaniu z 2013 r. o 33%) a na obszarach wiejskich – 1 626 (spadek w stosunku do 2013 r. o 3%).

W 2014 r. zlikwidowanych zostało 12 707 dzikich wysypisk, z czego 87% w miastach. W porównaniu z rokiem poprzednim ogólna liczba zlikwidowanych nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych spadła o około 16,3% (w miastach był to spadek o 19,3%, natomiast na obszarach wiejskich wzrost o 10,3%). Podczas likwidacji dzikich wysypisk zebrano około 46,6 tys. ton odpadów komunalnych (mniej o 54,5% niż w 2013 r.), z czego 87,7% w miastach (spadek o 4,4 p.proc. w porównaniu do roku poprzedniego).

DZIKIE WYSYPISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2014 R.



POWIERZCHNIA DZIKICH WYSYPISK W 2014 R.



4. SPIS WYKRESÓW I MAP

1. Długość sieci infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej w latach 2007–2014
2. Zmiana długości sieci wodociągowej w latach 2007–2014
3. Zmiana długości sieci kanalizacyjnej w latach 2007–2014
4. Gęstość sieci wodociągowej w miastach w 2014 r.
5. Gęstość sieci kanalizacyjnej w miastach w 2014 r.
6. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w 2014 r.
7. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2014 r.
8. Przydomowe urządzenia do gromadzenia nieczystości ciekłych w 2014 r.
9. Stacje zlewnie i nieczystości ciekłe wywiezione do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych w 2014 r.
10. Źródła pochodzenia nieczystości ciekłych w 2014 r.
11. Długość sieci gazowej rozdzielczej w latach 2013–2014
12. Zmiana długości sieci gazowej rozdzielczej w 2014 r.
13. Gęstość sieci gazowej w 2014 r.
14. Sprzedaż gazu gospodarstwom domowym w 2014 r.
15. Gęstość sieci ciepłej w 2014 r.
16. Sprzedaż energii ciepłej w 2014 r.
17. Rodzaje paliw stosowanych do produkcji energii ciepłej na cele grzewcze w 2014 r.
18. Zmiany liczby podmiotów odbierających zmieszane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w latach 2013–2014
19. Zebrane odpady komunalne według sektora własności podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w latach 2005, 2013–2014
20. Źródła pochodzenia odpadów komunalnych zebranych w 2014 r.
21. Stan selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w gminach w latach 2013–2014
22. Odpady komunalne zebrane selektywnie według frakcji i źródeł pochodzenia w 2014 r.
23. Gospodarka zebranymi odpadami komunalnymi w 2014 r.
24. Składowiska kontrolowane w 2014 r.
25. Składowiska czynne w latach 2005–2014
26. Składowiska zamknięte w latach 2005–2014
27. Odgazowywanie składowisk odpadów w 2014 r.
28. Powierzchnia składowania odpadów komunalnych w 2014 r.
29. Dzikie wysypiska odpadów komunalnych w 2014 r.
30. Powierzchnia dzikich wysypisk w 2014 r.